

Wehiy

¹ Bu kitab Eysa Mesihning wehiysi, yeni Xuda Uninggha Öz qul-xizmetkarlirigha yéqin kelgüside yüz bérishi muqerrer bolghan ishlarni körsitishi üçün tapshurghan wehiydur. Mesih buni Öz perishtisini ewetip quli Yuhannagha alametler bilen ayan qildi. □ ² Yuhanna bolsa Xudaning söz-kalami hemde Eysa Mesih toghrisidiki guwahliqqa körgenlirining hemmisige guwahliq berdi. ³ Bu bésharetni oqup bergüchi we uning sözlirini anglap, uningda yézilghanlarga itaet qilghuchi bextliktur! Chünki wehiyning waqti yéqindur. □ ■

Rosul Yuhannaning «Kichik Asiya»diki yette jamaetke yollighan salamliri we xetliri

⁴ Menki Yuhannadin Asiya ölkisidiki yette jamaetke salam! Hazir bar bolghan, ötkendimu bolghan

□ **1:1** «Bu kitab Eysa Mesihning wehiysi» — «Eysa Mesihning wehiysi» hem Eysa Mesih toghrisida hem Uningdin kelgen wehiydur. «Xuda **Uninggha Öz qul-xizmetkarlirigha yéqin kelgüside yüz bérishi muqerrer bolghan ishlarni körsitishi üçün tapshurghan wehiydur**» — Xudaning «qul-xizmetkarliri» Injilda Xudaning «qulluq»ida bolghanlar; yeni mejburiy halda emes, belki muhebbetning türtkiside chin könglidin shundaq talliwalghanlarni körsitidu, elwette. □ **1:3** «wehiyning waqti yéqindur» — «wehiyning waqti» dégen, bu ishlarning emelge ashidighan waqti. ■ **1:3** Weh. 22:7,10.

hem kelgüside Kelgüchidin, Uning textining aldidiki yette Rohtin□ ■ ⁵ we sadiq Guwahchi, ölümdin tunji Tirilgüchi, jahandiki padishahlarning Hökümrani bolghan Eysa Mesihtin silerge méhir-shepget we xatirjemlik bolghay.

Emdi bizni söygüchi, yeni Öz qéni bilen bizni gunahlimizdin yughan□ ■ ⁶ we bizni bir padishahliqqa uyushturup, Öz Atisi Xudagha kahinlar qilghan'gha barliq shan-sherep we küch-qudret ebedil'ebedgiche bolghay, amin! □ ■

⁷ Mana, U bulutlar bilen kélidu, shundaqla her bir köz, hetta Uni sanjighanlarmu Uni köridu. Yer yüzidiki pütkül qebile-xelq U seweblik ah-zar kötüridu. Shundaq bolidu, amin! □ ■

⁸ Men «Alfa» we «Oméga», Muqeddime we Xatime

□ **1:4 «Uning textining aldidiki yette Rohtin... (méhir-shepget we xatirjemlik bolghay)»** — «yette» dégen sanning kamaletke yetken, mukemmel dégen menisi bolup, bezi alimlar bu «yette Roh» Xudaning Muqeddes Rohining yette teripini körsitidu, dep qaraydu (5:6ni we «Yesh.» 11:2ni körüng). Bashqilar ularni yette perishtini körsitidu, dep qaraydu. Beziler: «yette tereplik Roh» yaki «yette tereplimilik Roh» dep terjime qilidu. ■ **1:4** Mis. 3:14; Weh. 1:8; 4:8; 11:17; 16:5.

□ **1:5 «ölümdin tunji Tirilgüchi»** — grék tilida mushu yerdiki «tunji» adette «birinchi bolup tughulghan»ni körsitidu. Sözning toluq menisi toghruluq «Kol.» 1:16-17 we 18-ayettiki izahatlarni körüng. «**Öz qéni bilen bizni gunahlimizdin yughan**» — yaki «Öz qéni bilen bizni gunahlimizdin azad qilghan». ■ **1:5** Yesh. 55:4; Ros. 20:28; 1Kor. 15:20; Kol. 1:18; Ibr. 9:12,14; 1Pét. 1:19; 1Yuh. 1:7; Weh. 3:14; 5:9.

□ **1:6 «munasiwetlik ayet(ler)»** — «Mis.» 19:6. ■ **1:6** Rim. 12:1; 1Pét. 2:5, 9; Weh. 5:10.

□ **1:7 «hetta Uni sanjighanlarmu Uni köridu»** — yaki «yeni Uni sanjighanlarmu Uni köridu». «**munasiwetlik ayetler**» — «Dan.» 7:13, «Zek.» 12:10

■ **1:7** Dan. 7:13; Zek. 12:10; Mat. 24:30; 25:31; Yuh. 19:37; Ros. 1:11; 1Tés. 1:10; 2Tés. 1:10; Yeh. 14.

Özümdurmen, hazir bar bolghan, burunmu bar bolghan hem kelgüsidimu bar Bolghuchidurmen, shundaqla Hemmige Qadirdurmen, deydu Perwerdigar Xuda. □ ■

Tirilgen Mesihning Yuhannagha körünüshi

⁹ Silerning qérindishinglar hem siler bilen birge Eysada bolghan azab-oqubet, padishahliq we sewr-taqettin ortaqlar néspdishinglar bolghan menki Yuhanna Xudaning söz-kalami we Eysaning guwahliqi wejidin Patmos dégen aralda *mehbus* bolup turup qalghandim. □ ¹⁰ «Rebning küni»de men Rohning ilkige élinishim bilen, keynimdin kanay awazidek küchlük bir awazni anglidim.

□ **1:8** «Men «Alfa» we «Oméga»...durmen» — grék tilida «alfa» birinchi herp, «oméga» axirqi herptur. Démek, Xuda bash we axirdur. Bezi kona köchürülmilerde «Muqeddime we Xatime Özümdurmen» dégen sözler tépilmaydu. ■ **1:8** Yesh. 41:4; 44:6; Weh. 21:6; 22:13.

□ **1:9** «Eysada bolghan azab-oqubet, padishahliq we sewr-taqettin ortaqlar néspdishinglar» — démek, Eysa Mesihde bolghanlar choqum hem Uning nami wejidin azab-oqubet tartidu, shundaqla Uning sewr-taqitidin küch élishi kérek bolidu, hem Uningda bolghan padishahliqtin behrimen bolidu. «Eysaning guwahliqi wejidin» — démek «Eysa toghrisidiki guwahliq»; bashqa xil menisi «Eysa (Özi) bergen guwahliq». «Patmos dégen aralda mehbus bolup turup qalghandim» — Patmos rimliqlarning dehshetlik «emgek lagiri» bolghan türme idi. Yuhanna mezkur kitabni yéziwatqanda Patmos arilidin azad qilin'ghan bolushi mumkin.

□ ■ 11 Bu awaz: «Köridighanliringni kitab qilip yaz we uni yette jamaetke, yeni Efesus, Smirna, Pergamum, Tiyatira, Sardis, Filadélfiye we Laodikiyadiki jamaetlerge ewet» dédi. □

12 Manga söz qilghan awazning kimning ikenlikini körüş üchün keynimge buruldum. Burulghinimda, közümgé yette altun chiraghdan □
13 we ularning otturisida uchisigha putlirighiche chüshüp turidighan ton kiygen, köksige altun kemer baghlighan Insan’oghliga oxshaydighan

□ **1:10** ««Rebning küni»de **men Rohning ilkige élinishim bilen...**» — «Rebning küni» yaki «reblik küni». Alimlar bu toghruluq üch pikirde bolidu: — (1) Rebning küni yekshenbe küni (Reb ölümdin tirilgen küni)ni körsitidu; (2) Tewratta köp tilgha élin’ghan, qiyamet küniini öz ichige alghan axirqi zamanlardiki axirqi dehshetlik azab-oqubetlik künlerni, yeni «Perwerdigarning küni»ni körsitidu, mushu közqarash boyiche bolghanda Yuhanna Rohta kötürülüp kelgüsidiiki zamanlarga yötkilip «Perwerdigarning küni»ni köridu; (3) shu waqıtlarda her yilning bir küni de Rim impérotori (shu waqıtta Domitiyan idi) barlıq puqralirini özige sejde qıldurup: «Qeyser rebtur!» dep étirap qilip, xushbuy sélishqa mejbur qilatti. Shunga shu küni «Rebning küni» dep atalghan. Bizningche «Rebning küni» del shu küni körsitidu; lékin kinayilik hem hejwiylilik ish shuki, Reb del shu küni de (2-közqarashkidek) Özining, yeni «Perwerdigarning küni»ni ayan qilishni layiq kördi. **«Men Rohning ilkige élinishim bilen...»** — «Roh» Xudaning Rohi, Muqeddes Rohni körsitidu. ■ **1:10** Weh. 4:2. □ **1:11** «Smirna» — hazirqi Türkiyediki «Izmir». **«köridighanliringni kitab qilip yaz we uni yette jamaetke, yeni Efesus, Smirna, Pergamum, Tiyatira, Sardis, Filadélfiye we Laodikiyadiki jamaetlerge ewet»** — bu yette sheharning hemmisi bir dügilekte bir-birige yandash jaylashqanidi. Rosul Yuhanna yashan’ghanda Efesus shehiride makanlashqanidi. «Qoshume söz» we xeritini körüng. □ **1:12** **«munasiwetlik ayetler»** — «Mis.» 25:31-40.

biri köründi. □ ■ **14** Uning bash-chéchi aq yungdek, hetta qardek ap'aq idi we közliri goya yalqunlap turghan ottek idi. ■ **15** Putliri xumdanda tawlinip parqirighan tuchqa oxshaytti, awazi sharqirap éqiwatqan nurghun sularning awazidek idi. ■ **16** U ong qolida yette yultuz tutqan bolup, aghzidin ikki bisliq ötkür qilich chiqip turatti. Chirayi xuddi quyashning toluq küchide parlighandek yarqin idi. □ ■

17 Uni körginimde, ayighigha ölüktek yiqildim. U ong qolini üstümge tegküzüp mundaq dédi:

— Qorqma, Awwalqisi we Axirqisi ■ **18** hemde hayat Bolghuchi Özümdurmen. Men ölgenidim, emma mana, Men ebedil'ebedgiche hayatturmen, ölüm we tehtisaraning achquchliri qolumdidur! ■ **19** Shuning üçün, körgen ishlarni, hazir boluwatqan ishlarni we bulardin keyin bolidighan ishlarni yézip qaldur. **20** Sen ong qolumda körgen yette yultuzning we yette altun chiraghdanning siri mana mundaq — yette yultuz yette jamaetning elchiliri we yette chiraghdan bolsa

□ **1:13** «köksige **altun kemer baghlighan Insan'oghli**» — yaki «köksige altun kemer baghlighan insanning bir oghli». «Dan.» 7:13ni we izahatini körüng. ■ **1:13** Ez. 1:26; Dan. 7:13; Weh. 14:14. ■ **1:14** Dan. 7:9; Weh. 19:12. ■ **1:15** Weh. 14:2. □ **1:16** «munasiwetlik **ayet**» — «Dan.» 7:13. ■ **1:16** Yesh. 49:2; Ef. 6:17; Ibr. 4:12; Weh. 2:16; 19:15. ■ **1:17** Yesh. 41:4; 44:6; 48:12. ■ **1:18** Ayup 12:14; Yesh. 22:22; Rim. 6:9; Weh. 3:7; 20:1.

yette jamaettur.□

2

Efesustiki jamaetke yézilghan xet

¹ — Efesustiki jamaetning elchisige mundaq yazghin:

«Ong qolida yette yultuzni tutup, yette altun chiraghdanning otturisida Mangghuchi mundaq deydu:

² — Séning ejir-emelliringni, tartqan japaliringni hem sewr-taqitingni, rezil ademlarning qilmishlirigha chidap turalmaydighanliqingni, shundaqla rosul bolmisimu özlirini rosul dep atiwalghanlarni sinap, ularning yalghanchi bolghanliqini tonughanliqingnimu bilimen.□

³ Shundaq, séning sewr-taqet qiliwatqanliqingni, Méning namim wejedin japa-musheqqetke berdashliq bergenlikingni emma érinmigenlikingni bilimen. ⁴ Lékin sanga shu bir étirazim barki, sen özüngdiki deslepki méhir-muhebbettin waz

□ **1:20** «yette yultuz yette jamaetning elchiliri we yette chiraghdan bolsa yette jamaettur» — «elchiliri» bashqa xil terjimisi: «perishtiliri». Grék tilida hem ibraniy tilida «perishte» we «elchi» bir söz bilen ipadilididu (perishtiler Xudaning elchiliri bolghach). Bizningche mushu yerde jamaetler ewetken elchilerni körsetse kérek, chünki perishtilerge xet yézish hajetsiz idi. Yette elchi Patmos ariligha béríp Yuhannadin hal sorashqa kelgen bolushi mumkin. □ **2:2** «Séning ejir-emelliringni, tartqan japaliringni hem sewr-taqitingni, rezil ademlarning qilmishlirigha chidap turalmaydighanliqingni... bilimen» — bu toluq söz elchige éytilghini bilen shübhisizki, pütkül jamaetke (bir adem süpitide) éytilidu.

kechting. ⁵ Shunga qaysi halettin yiqilip chüshkenlikingni ésingge élip towa qilghin, awwalqí emellerni qayta qilghin. Bolmisa yéninggha kélimen we towa qilmisang chiraghdéningni jayidin yötkiwétimen. □ ⁶ Biraq, séning shu artuqchiliqing barki, Men Özüm nepretlinidighan Nikolas terepdarlirining qilmishliridin senmu nepretlinisen. □ ■

⁷ Quliqi barlar Rohning jamaetlerge dégenlirini anglisun! Ghelibe qilghuchilarni Xudaning jennitining otturisidiki hayatliq derixining méwiliridin yéyishke muyesser qilimen». ■

Izmirdiki jamaetke yézilghan xet

⁸ — Izmirdiki jamaetning elchisige mundaq yazghin: —

«Awwalqisi we Axirqisi, ölgen we Tirilgüchi mundaq deydu: □ ■

⁹ — Séning azab-oqubetliringni we namratliqingni bilimen (lékin sen bay!), Yehudiy emes turup

□ **2:5** «... **bolmisa yéninggha kélimen we towa qilmisang chiraghdéningni jayidin yötkiwétimen**» — Efesusta hazir jamaet bolmayla qalmay, hetta sheher özi xarabilik bolidu. □ **2:6** «**Men Özüm nepretlinidighan Nikolas terepdarlirining qilmishliridin senmu nepretlinisen**» — «Nikolas terepdarliri»ning kim ikenliki hazir éniq emes. Beziler ularni «Ros.», 5:6-ayettiki «Nikolas» isimlik jamaet xizmetkari bilen munasiwetlik dep qaraydu; lékin bizningche buninggha éniq ispat tépilmidi. Héchbolmighanda ular étiqadchilarni jinsiy buzuqluqqa azdurmaqchi bolghanidi (14-15-ayetni körüng). ■ **2:6** Weh. 2:15. ■ **2:7** Yar. 2:9; Weh. 22:2. □ **2:8** «Izmir» — kona ismi «Smirna». ■ **2:8** Yesh. 41:4; 44:6; Weh. 1:17.

özlirini Yehudiy dewalghan, Sheytanning bir sinagogi bolghanlarning töhmetlirininimu bilimen. □

¹⁰ Aldingda chékidighan azab-oqubetlerdin qorqma. Mana, Iblis aranglardin beziliringlarni sinilishinglar üçün yéqinda zindan'gha tashlitidu. Siler on kün qiynilisiler. Taki ölgüche sadıq bolghin, Men sanga hayatlıq tajini kiydürimen.

¹¹ Qulıqı barlar Rohning jamaetlerge dégenlirini anglisun! Ghelibe qilghuchilar ikkinchi ölümning ziyinigha hergiz uchrımaydu!»■

Pergamumdiki jamaetke yézilghan xet

¹² — Pergamumdiki jamaetning elchisige mundaq yazghin: —

«İkki bisliq ötkür qilichi bar Bolghuchi mundaq deydu:■

¹³ — Men sen olturghan yerni, yeni Sheytanning texti bolghan jayni bilimen. Shundaqtımu, sen Méning namimni ching tutup, hetta sadıq guwahchim Antipas makanıngda, yeni Sheytan turghan jayda qetl qilin'ghan künlerdimu, Manga qilghan étiqadingdin ténip ketmidıng. ¹⁴ Lékin

sanga shu birnechche étirazim barki, aranglarda Balaamning telimige egeshenlerdin beziler bolmaqta — Balaam bolsa Balaqqa Israillarni

□ **2:9** «... **Yehudiy emes turup özlirini Yehudiy dewalghan, Sheytanning bir sinagogi bolghanlarning töhmetlirininimu bilimen**» — impérotor Domitiyan höküm sürgen bezi waqıtlarda birsı özining Yehudiy ikenlikini ispatliyalsa, ziyankeshlikke uchrımaslıqı kérek dégen bir qanun küchke ige idi; shübhisizki, bezi «étiqadchilar» we bashqılar bu qanundın qalaymıqan paydılınip ziyankeshliktin qéchip, shundaqla bashqılarghimu ziyan yetküzgenidi. ■ **2:11** Mat. 13:9. ■ **2:12** Weh. 1:16; 2:16.

butqa atap qurbanliq qilin'ghan göshni yéyish we jinsiy buzuqluq qilishqa azdurushtu ögetkenidi.

□ ■ ¹⁵ Shuninggha oxshash, silerning aranglarda Nikolas terepdarlirining telimini tutqanlarmu bar. ■ ¹⁶ Shuning üçün, towa qil! Undaq qilmisang, yéninggha téz arida bérip, aghzimdiki qilichim bilen shulargha hujum qilimen.■

¹⁷ Quliqi barlar Rohning jamaetlerge dégenlirini anglisun! Ghelibe qilghuchilar bolsa yoshurup qoyghan mannadin bérimen we herbirige birdin aq tash bérimen. Tash üstide yéngi bir isim pütüklük bolidu, shu isimni uni qobul qilghan kishidin bashqa héchkim bilmeydu».□ ■

Tiyatiradiki jamaetke yézilghan xet

¹⁸ — Tiyatiradiki jamaetning elchisige mundaq yazghin: —

«Közliri yalqunlighan otqa we putliri parqiraq tuchqa oxshaydighan Xudaning Oghli mundaq deydu:■

¹⁹ — Séning emelliringni, méhir-muhebbitingni, étiqadingni, ejir-xizmitingni we sewr-taqitingni, shundaqla hazirqi emelliringning awwalqidin éship chüshüwatqanliqinimu bilimen. ²⁰ Lékin,

□ **2:14** «munasiwetlik **ayetler**» — «Chöl.» 22-24-bab, 31:16.

■ **2:14** Chöl. 22:23; 24:14; 25:1; 31:16. ■ **2:15** Weh.

2:6 ■ **2:16** Yesh. 49:2; Ef. 6:17; Ibr. 4:12; Weh. 1:16.

□ **2:17** «ghelibe **qilghuchilar bolsa yoshurup qoyghan mannadin bérimen we herbirige birdin aq tash bérimen**» — «manna» — Israillar chöl-bayawanda yürgen waqtida Xuda ulargha asmandin chüshürgen kündülük uzuqluq idi («Mis.» 16:32-36-ayetlerge we «Yh.» 6:48-58-ayetlerge qaralsun). ■ **2:17** Mis. 16:4-36. ■ **2:18** Weh. 1:14,15.

sanga shu bir étirazim barki, özini peyghember dep atiwalghan ashu xotun Yizebelge yol qoyuwatisen. U xotun qul-xizmetkarlirimgha telim bérip, ularni jinsiy buzuqluq qilishqa we butqa atap nezir qilin'ghan göshni yéyishke azdurmaqta. □ ■ ²¹ Men uninggha towa qilghudek waqit bergenidim, lékin u öz buzuqluqigha towa qilishni xalimaydu. ²² Emdi mana, Men uni *éghir késsel* ornigha tashlap yatquzimen we uning bilen zina qilghanlar qilmishlirigha towa qilmisa, ularnimu *éghir azabqa chömdürimen*. □ ²³ Uning perzentlirinimu ejellik késsel bilen urimen. Shu chaghda, barliq jamaetler niyet-nishanlarni we qelblerni közitip tekshürgüchining Özü*m ikenlikimni*, shundaqla Méning herbiringlarga qilghan emeliyitinglarga yarisha yanduridighanliqimni bilidu. □ ■ ²⁴⁻²⁵ Lékin, Tiyatiradiki qalghanlarga, yeni bu telimni qobul qilmighanlar (ularning pikri boyiche, Sheytanning atalmish «chongqur sirliri»ni ögenmigenler), yeni silerge shuni éytimenki: Özünglarda bar bolghanni Men kelgüche

□ **2:20** «munasiwetlik **ayetler**» — «1Pad.» 16-, 18-19-, 21-bab.

■ **2:20** 1Pad. 16:31; 2Pad. 9:7. □ **2:22** «mana, **Men uni éghir késsel ornigha tashlap yatquzimen**» — grék tilida: «mana, Men uni kariwatqa tashlaymen». □ **2:23** «uning **perzentlirinimu ejellik késsel bilen urimen**» — «perzentliri» bolsa jismaniy yaki rohiy jehettinmu bolushi mumkin. «barliq **jamaetler niyet-nishanlarni we qelblerni közitip tekshürgüchining Özü*m ikenlikimni... bilidu***» — «nietet-nishanlar» — grék tilida «börekler» bilen ipadilinidu. «**munasiwetlik ayet**» — «Yer.» 17:10. ■ **2:23** 1Sam. 16:7; 1Tar. 28:9; 29:17; Zeb. 7:9; 62:12; Yer. 11:20; 17:10; 32:19; Mat. 16:27; Ros. 1:24; Rim. 2:6; 14:12; 2Kor. 5:10; Gal. 6:5; Weh. 20:12.

ching tutunglar. Üstünlargha buningdin bashqa yükni artmaymen. ■ ²⁶ Ghelibe qilghuchilargha, yeni emellirimni axirghiche ching tutqan kishilerge bolsa, ulargha pütkül ellerge hakim bolush hoquqini bérimen. ²⁷ Mana bu Atam Manga bergen hoquqqa oxshash hoquqtur: —

«U ularni tömür kaltek bilen padichidek bashqurup, sapal qachilarni urup chaqqandek tarmar qilidu». □ ■

²⁸ Men uninggha tang yultuzinimu ata qilimen.

²⁹ Quliqi barlar Rohning jamaetlerge dégenlirini anglisun!»

3

Sardistiki jamaetke yézilghan xet

¹ — Sardistiki jamaetning elchisige mundaq yazghin: —

«Xudaning yette Rohi we yette yultuzining Igisi Bolghuchi mundaq deydu:

— Séning emelliringni we shundaqla «hayat» dégen nam-abruyungning barliqini, lékin emeliyette ölük ikenlikingni bilimen.■ ² Shunga, oyghan, séningde bar bolghan, emma öley dep qalghan *xisletliringni* kücheyt; chünki Xudayim

■ 2:24-25 Weh. 3:11. □ 2:27 «U ularni tömür kaltek bilen padichidek bashqurup,...» — yaki «U ularni shahane tömür hasa bilen padichidek bashqurup,... ». «U ularni ... sapal qachilarni urup chaqqandek tarmar qilidu» — bu ayet «Zeb.» 2:9-ayettin élin'ghan bolup, bu yerdiki «ular» Xuda bilen qarshilashqan «yat eller»ni körsitidu. «munasiwetlik ayetler» — «Zeb.» 2:8-9, «Weh.» 12:5, 19:15. ■ 2:27 Zeb. 2:8-9. ■ 3:1 Weh. 1:14, 16.

aldida emelliringning tügel emeslikini bildim.

³ Uning üçhün *söz-kalamni* qandaq qobul qilip anglighiningni yadinggha keltürüp, uni ching tutup towa qilghin. Lékin oyghanmisang Men oghridek üstüngke kélimen we sen qaysi saette üstüngge kélidighinimni hergiz bilmeysen. □ ■

⁴ Lékin Sardista öz kiyimlirige dagh tegküzmingen birnechche shexs bar. Ular aq kiyim kiyip Men bilen bille mangidu, chünki ular buninggha layiqtur. □ ⁵ Ghelibe qilghuchilar mana shundaq aq kiyimlerni kiyidu. Men ularning namini hayatliq deptiridin hergiz öchürmeymen, belki ularning namini Atam Xudaning we Uning perishtilirining aldida ochuq étirap qilimen. ■

⁶ Qulıqı barlar Rohning jamaetlerge dégenlirini anglısun!»

Filadélfiyediki jamaetke yézilghan xet

⁷ — Filadélfiyediki jamaetning elchisige mundaq yazghin: —

«Muqeddes we Heqiqiy Bolghuchi, shundaqla Dawutning achquchigha ige Bolghuchi,

□ **3:3** «**Lékin oyghanmisang Men oghridek üstüngke kélimen we sen qaysi saette üstüngge kélidighinimni hergiz bilmeysen**»

— «oghridek kélimen...»: bir qétim Sardis shehiri düşmenning hujumi astida turuwatqanda «sépil-istihkamimiz héch bösülmes» dep xatirjemlikte uxlawatqanda düşmen «oghridek» kirip uni ishghal qilghan. ■ **3:3** Mat. 24:43; 1Tés. 5:2; 2Pét. 3:10; Weh. 3:19; 16:15. □ **3:4** «**Lékin Sardista öz kiyimlirige dagh tegküzmingen birnechche shexs bar**» — «kiyimlirige dagh tegküzmingen» dégen ibare köchme menide, exlaqni körsitidu. «...birnechche shexs bar» — grék tilida «... birnechche namlar bar». ■ **3:5** Mis. 32:32; Zeb. 69:28; Mat. 10:32; Luqa 12:8; Fil. 4:3; Weh. 20:12; 21:27.

achsam héchkim yapalmaydu, yapsam héchkim achalmaydu dégüchi munu ishlarni deydu: □ ■

8 — Séning emelliringni bilimen. Séning bir'az küchüng bolghach söz-kalamingha itaet qilghining we namimdin ténip ketmigingining üçün, aldında héchkim yapalmaydighan bir ishikni échip qoydum. □ 9 Mana, Sheytanning sinagogidikilerdin, Yehudiy emes turup özlirini Yehudiy dep atiwalghan yalghanchilarni bolsa shundaq aqiwetke qaldurimenki, ularni kélip séning ayighingha bash uridighan we Méning séni söygenlikimni bilidighan qilimen. □ ■ 10 Sen Méning sewrtaqet yolumdiki söz-kalamimni saqlap emel qilishing üçün bu dunyadiki insanlarni sinashqa pütkül yer yüzige chüshidighan wabaliq sinaqning waqit-saiti kelgende séni uningdin saqlap qogh-

□ **3:7** «...shundaqla **Dawutning achquchigha ige bolghuchi**» — Eysa Mesih jismaniye jehette Dawut padishahning ewladi bolup, u Xudaning padishahliqigha kirish derwazisining achquchidur. «Yesh.» 22:20-25ni körüng. ■ **3:7** Ayup 12:14; Yesh. 22:22; Weh. 1:18; 3:14. □ **3:8** «**séning bir'az küchüng bolghach...**» — bashqa birxil terjimisi: «küchüng ajiz bolsimu,...». □ **3:9** «**Sheytanning sinagogidikilerdin, Yehudiy emes turup özlirini Yehudiy dep atiwalghan yalghanchilar...**» — 2:9diki izahatni körüng. ■ **3:9** Weh. 2:9; Pend. 14:19

dap qalimen. □

¹¹ Men pat arida kélimen. Tajingni héchkimning tartiwalmasliqi üçün, özüngde bar bolghanni ching tutqin. ■ ¹² Ghelibe qilghuchini bolsa, Xudayimning ibadetxanisigha tüwrük qilimenki, u u yerdin esla chiqmaydu. Men uning üstige Xudayimning namini, Xudayimning shehirining namini, yeni ershtin — Xudaning yénidin chüshidighan yéngi Yérusalémning namini we Méning yéngi namimni yazimen. ■

¹³ Quliqi barlar Rohning jamaetlerge dégenlirini anglisun!»

Laodikiyadiki jamaetke yézilghan xet

¹⁴ — Laodikiyadiki jamaetning elchisige mundaq yazghin: —

«Amin Atalghuchi, yeni Sadiq we Heqiqiy Guwahchi, Xudaning kainitining kélip

□ **3:10** «Méning sewr-taqitimdiki söz-kalamni saqlap emel qilishing üçün...» — «Méning sewr-taqet yolumdiki söz-kalamim» yaki (1) xush xewerning özini (chünki uni ching tutup saqlash üçün herhalda köp sewr-taqet kérek); yaki (2) Mesihning alahide sewr-taqetlik bolush emrlirini; yaki (3) Xudaning pütkül söz-kalamini körsitidu (unimu ching tutushqa ajayib sewr-taqet bolush kérek). Bizningche bu söz yuqiriqi üç jehetning hemmisini öz ichige alidu. Mesihning özining sewr-taqiti bizge bolmisa, biz «sewr-taqitimdiki söz-kalam»ni héch tutalmaymiz, elwette. «**pütkül yer yüzige chüshürülidighan sinaq waqit-saiti**» — yaki (1) impéror Trajan yürgüzgen ziyankeshlerni, yaki (2) tarixniki bizge hazir namelum bashqa bir mezigilni, yaki (3) kelgüsidiki «dehshetlik azab-oqubet»ni körsitidu (mesilen «Mat.» 24:9-22). «**munasiwetlik ayetler**» — «Yesh.» 26:20-21. ■ **3:11** Weh. 2:25. ■ **3:12** 1Pad. 7:21; Weh. 21:2,10; 22:4.

chiqishining Sewebchisi mundaq deydu: □ ■
 15 Séning emelliringni bilimenki, sen soghuqmu emes, qiziqmu emes. Men séning ya soghuq, ya qiziq bolushungni xalayttim!□

16 Sen ya soghuq ya qiziq emes, belki ilman bolghanliqing üçhün, séni aghzimdin hö qilimen.
 17 Sen bay ademmen, döletmen boldum, héch nersige hajetmen emesmen dégingning bilen özüngning ghérib, bichare, yoqsul, kor we yalingach ikenlik-ingni bilmigeckhe, 18 bay bolushung üçhün otta tawlan'ghan altun, yalingachliq nomusluqungning yépilishi üçhün kiygüzülshüngge aq kiyimkéчек, körüshüng üçhün közliringge sürtüshke tu-

□ **3:14 «Amin Atalguchi, yeni Sadiq we Heqiqiy Guwahchi, Xudaning kainitining kélip chiqishining Sewebchisi»** — «Amin» sözining menisi «shundaq bolsun» bolup, bu yerde Eysa Mesihning Xudaning barliq wede we pilanlirining «amin»i, yeni ularning emelge éshishining kapaliti ikenliki tekitlen'gen. («2Kor.» 1:20). «Xudaning kainitining kélip chiqishining Sewebchisi» dégenning bashqa terjimisi «Xuda yaratqan kainatning idare qilghuchisi». Bunngha oxshash söz «Kol.» 1:15, 18-ayette tépilidu, shu ayetlerdiki izahatlarnimu körüng). ■ **3:14** Kol. 1:15; Weh. 1:5, 6. □ **3:15 «Séning emelliringni bilimenki, sen soghuqmu emes, qiziqmu emes. Men séning ya soghuq, ya qiziq bolushungni xalayttim!»** — Laodikiya shehiride yaxshi su menbisi yoq idi. Etrapidiki sheherlerdinissiq su (turuba arqiliq) yetküzülse ilman bolup qalatti; soghuq su yetküzülsimu soghuq emes, belki ilman bolup qalatti; ular özliri bu ilman suni yaxshi körmeytti.

tuyani mendin sétiwélishingni nesihet qilimen. □ ■

19 Men kimni söysem, shuning eyibini körsitip terbiyileyen; shuning üçün qizghin köyüp-piship towa qil. ■ 20 Mana, Men hazir ishik aldida turup, ishikni qéqiwatimen. Eger biri awazimni anglap ishikni achsa, uning yénigha kirimen. Men uning bilen, umu Men bilen bille ghizalinidu.

□ 21 Ghelibe qilghuchini bolsa, Menmu ghelibe qilip, Atamning textide uning bilen birge olturghinimdek, unimu textimde Men bilen birge olturushqa muyesser qilimen.■

□ 21 Ghelibe qilghuchini bolsa, Menmu ghelibe qilip, Atamning textide uning bilen birge olturghinimdek, unimu textimde Men bilen birge olturushqa muyesser qilimen.■

22 Quliqi barlar Rohning jamaetlerge dégenlirini

□ **3:18** «**körüşüng üçün közliringge sürtüşke tutiyani mendin sétiwélishingni nesihet qilimen**» — «közliringge sürtüş tutiya» grék tilida «közliringni mesihleydighan tutiya...» yaki «közliringni Mesih qilidighan tutiya...». «**bay bolushung üçün otta tawlan'ghan altun, yalingachliq nomusluqungning yépilishi üçün kiygüzülüşüngge aq kiyim-kéчек, körüşüng üçün közliringge sürtüşke tutiyani Mendin sétiwélishingni nesihet qilimen**» — Laodikiya shehiri eslide: (1) intayin bay. Ularning nurghun bankiliri bar idi. Bay ikenlikining bir misali, miladiye 17-yili qattiq yer tewresh tüpeylidin Filadelfiye, Sardis we Laodikiya sheherliri intayin éghir ziyan'gha uchrighachqa Rim hökümiti ulargha nurghun yardem pul ewetti. Laodikiya shehiridikiler pulimiz bar dep bu pulni ret qildi; (2) ularning chirayliq yungluq kiyim-kéчек ishlesh bilen dangqi chiqqan; (3) ularning ünümlük birxil köz melhiminingmu dangqi chiqqanidi. ■ **3:18** 2Kor. 5:3; Weh. 7:13; 16:15; 19:8. ■ **3:19** Ayup 5:17; Pend. 3:12; Ibr. 12:5. □ **3:20** «Eger biri awazimni anglap ishikni achsa, uning yénigha kirimen. Men uning bilen, umu Men bilen bille ghizalinidu» — grék tilida «ghizalinish» dégen söz adette kechlik tamaqni körsitidu. ■ **3:21** Mat. 19:28; 1Kor. 6:2.

anglisun!»□

□ **3:22** « Quliqi **barlar Rohning jamaetlarga dégenlirini anglisun!»** — bu yette jamaetning bashqabir ehmiyiti, yeni bésharetlik ehimiyiti toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

Eysa Mesihning xétini
tapshuruwalghan
«Kichik Asiya»diki
yette jamaet
(«Wehiy» 2-3-bab)

«Kichik Asiya»diki yette jamaet

4

Ershtiki ibadet

¹ Andin men qariwidim, mana, asmanda bir ishik échiqliq turatti. Men tunji qétim anglighan kanay awazigha oxshap kétidighan awaz manga: «Bu yaqqa chiq, sanga bulardin kéyin yüz bérishi muqerrer bolghan ishlarni körsitey» dédi ² we derhal men Rohning ilkide boldum; mana, ershte bir text, textte bir zat olturatti. □ ³ Textte olturghuchining qiyapiti yéshil qashtash we qizil kwartsqa oxshaytti. Textning chörisini zumrettek bir hesenhüsen orap turatti. □

⁴ Textning etrapida yene yigirme töt text bar idi. Textlerde aq kiyimler bilen kiyin'gen, bashlirigha altun taj taqalghan yigirme töt aqsaqal olturatti. □ ⁵ Texttin chaqmaqlar chéqip, türlü awazlar we güldürmamilar anglinip turatti. Textning aldida yalqunlap turghan yette mesh'el köyüp turatti; bular Xudaning yette Rohi idi.

□ **4:2 «derhal men Rohning ilkide boldum»** — «Rohning ilkide» grék tilda «Rohta». Démek, Muqeddes Rohning ilkide we ilhami astida bolghan. □ **4:3 «munasiwetlik ayetler»** — «Ez.» 1:26-28.

□ **4:4 «textlerde aq kiyimler bilen kiyin'gen, bashlirigha altun taj taqalghan yigirme töt aqsaqal olturatti»** — «aqsaqallar» kimler? Alimlarning pikri: yaki (1) ular Mesihning jamaitini bildüridu; yaki (2) Tewrat dewridiki étiqadi bilen yol bashlighuchilarni körsitidu. Biz (2)-pikirge mayilmiz, chünki kéyinki bablarda jamayet aqsaqalardin ayrim körünüdu (7:9-17, 19:1-10). «Ibr.» 11-bab, bolupmu 2-ayetnimu körüng.

□ 6 Textning aldi xuddi xrustaldek parqirap turidighan, süzük eynek déngizdek idi. Textning otturisida we textning chöriside, aldi we keyni közler bilen tolghan töt hayat mexluq turatti.

□ ■ 7 Birinchi mexluq shirgha, ikkinchi mexluq buqigha oxshaytti. Üchinchi mexluqning yüzi ademning chirayigha oxshaytti. Tötinchi mexluq perwaz qiliwatqan bürkütke oxshaytti. 8 Töt hayat mexluqning herbirining altidin qaniti bar idi; ularning pütün bedinining chörisi hetta ich teripimu közler bilen tolghanidi; ular kéche-kündüz toxtimay: —

«Muqeddes, muqeddes, muqeddestur,

Bar bolghan, hazirmu bar hem kelgüsidimu Bolghuchi,

Hemmige Qadir Perwerdigar Xuda!» — déyishetti. □ ■

9 Hayat mexluqlar textte olturghan ebedil'ebed hayat Bolghuchini ulughlap, Uninggha hörmetsheket we teshekkür izhar qilghinida, 10 yigirme töt aqsaqal textte olturghuchining ayighigha yiqilip ebedil'ebed hayat Bolghuchigha bash

□ 4:5 «Textning aldida yalqunlap turghan yette mesh'el köyüp turatti; bular Xudaning yette rohi idi» — bezi alimlar bu yette Roh yette perishtini körsitidu, dep qaraydu, bashqilar Xudaning Muqeddes Rohining yette teripini körsitidu, dep qaraydu (6:5ni we «Yesh.» 11:2ni körüng). «munasiwetlik ayetler» — «Mis.» 19:16, «Zek.» 3:9, 4:10. □ 4:6 «munasiwetlik ayetler» — «Ez.» 1:4-28.

■ 4:6 Weh. 15:2.

□ 4:8 «Töt hayat mexluqning herbirining altidin qaniti bar idi» — «Ezakiyal»da körün'gen «hayat mexluqlar»ning töt qaniti bar idi. «ularning pütün bedinining chörisi hetta ich teripimu közler bilen tolghanidi» — «ich teripimu» yaki «qanat astimu». ■ 4:8 Yesh. 6:3; Weh. 1:4, 8; 11:17; 16:5.

qoyup sejde qilatti, tajlirini textning aldigha tashlap qoyup, mundaq déyishetti: —

11 «Sen, i Perwerdigarimiz we Xudayimiz, Shan-sherep, hörmət-shöhret we qudretke layiq-tursen. Chünki Özüng hemmini yaratting, Ularning hemmisi iradeng bilen mewjut idi we yaritildi!»■

5

Qozining oram yazmini qoligha élishi

1 Andin textte olturghuchining ong qolida ich we tash teripige xet pütülgen we yette möhür bilen péchetlen'gen bir oram yazmini kördüm. □ ■ 2 Yuqiri awaz bilen: «Oram yazmini échip, péchetlerni yéshishke kim layiqtur?» dep towlighan qawul bir perishtinimu kördüm. 3 Lékin ne ershte ne yer yüzide ne yer astida oram yazmini achalaydighan yaki ichige qariyalaydighan héchkim chiqmide. ■ 4 Oram yazmini échishqa yaki ichige qarashqa layiq birersi tépilmighachqa, qattiq yighliwettim. 5 Andin aqsaqallardin biri manga: — Yighlima! Qara, Yehuda qebilisidin bolghan shir — Dawutning yiltizi Bolghuchi ghelibe qildi;

■ 4:11 Weh. 5:12. □ 5:1 «munasiwetlik ayetler» — «Zek.» 5:1-4.

■ 5:1 Ez. 2:10. ■ 5:3 Fil. 2:10; Weh. 5:13.

shunga oram yazmini we uning yette péchitini échishqa U qadir, — dédi. □ ■

⁶ Andin qarisam, text bilen töt hayat mexluqning ariliqida, aqsaqallar otturisida bir Qoza öre turatti. U yéngila boghuzlan'ghandek qilatti; Uning yette münggüzi we yette közi bolup, bu közler Xudaning pütkül yer yüzige ewetken yette Rohi idi. ■ ⁷ Qoza bérip, textte olturghuchining ong qolidin oram yazmini aldi. ⁸ Yazmini alghanda, töt hayat mexluq we yigirme töt aqsaqal qozining ayighigha yiqildi; ularning herbirining chiltari we xushbuy bilen tolghan altun chiniliri bar idi (bu xushbuy muqeddes bendilerning dualiri idi). ■

⁹ Ular yéngi bir küy éytishti: —

«Oram yazmini élishqa,
We péchetlerni échishqa layiqsen;
Chünki boghuzlanding
We her qebilidin, her tildin,
Her millettin, her eldin bolghan insanlarni
Öz qéning bedili bilen sétiwélip, Xudagha mensup
qilding. ■

¹⁰ Ularni Xudayimiz üçün bir padishahliqqa
uyushturup,
Kahinlar qilding.

□ **5:5** «Dawutning **yiltizi bolghuchi**» — yaki «Dawutning yil-tizining notisi» («Yesh.» 11:1ni körüng). Lékin bizningche bu söz Dawutning Mesihdin kélip chiqqanliqini hem Mesihning Dawutning Rebbi ikenlikini körsitidu (22:16 we «Mat.» 22:42-45). ■ **5:5** Yar. 49:9,10; Yesh. 11:10; Rim. 15:12; Weh. 22:16. ■ **5:6** Zek. 3:9; 4:10; Weh. 4:5. ■ **5:8** Zeb. 141:2; Weh. 14:2. ■ **5:9** Ros. 20:28; Ef. 1:7; Kol. 1:14; Ibr. 9:12; 10:10; 1Pét. 1:19; 1Yuh. 1:7; Weh. 4:11.

Ular yer yüzide höküm süridu».[■]

¹¹ Andin kördüm we mana, textning, hayat mexluqlarning we aqsaqallarning etrapida nurghunlighan perishtilerning awazini anglidim. Ularning sani tümen ming-tümen ming, milyon-milyon idi. □ [■] ¹² Ular yuqiri awaz bilen: —

«Boghuzlan’ghan qoza qudret, dölet, danaliq, küch-quwwet, hörmet, shan-sherep
We medhiyige layiqtur» déyishetti.[■]

¹³ Andin men ersh, yer yüzi, yer asti we déngizdiki herbir mexluq we ularning ichide bar bolghanlarning hemmisining: —

«Textte Olturghuchigha we Qozigha
Medhiye, hörmet, shan-sherep we hoquq-qudret
Ebedil’ebedgiche mensup bolghay!» déginini anglidim.

¹⁴ Töt hayat mexluq «Amin!» dep jawab qayturatti, aqsaqallar yerge yiqilip sejde qilatti.□

6

Qozining alte péchetni échishi

[■] **5:10** Mis. 19:6; 1Pét. 2:5, 9; Weh. 1:6. □ **5:11** «Ularning **sani tümen ming-tümen ming, milyon-milyon idi**» — eslide «ularning sani yüz milyonlighan, «milyonlighan idi». [■] **5:11** Dan. 7:10; Ibr. 12:22. [■] **5:12** Weh. 4:11. □ **5:14** «...**Töt hayat mexluq «amin!» dep jawab qayturatti, aqsaqallar yerge yiqilip sejde qilatti**» — bu muhim babning témisi toghruluq «qoshumche söz»imizde azraq toxtilimiz.

¹ Andin Qoza yette péchetning birini achqanda, men qarap turdum. Töt hayat mexluqtin birining güldürmamidek awaz bilen: «Kel!» déginini anglidim. □ ² Kördümki, mana bir aq at keldi! Atqa min'güchining qolida bir oq-ya bar idi; uninggha bir taj bérildi. U ghelibe qilghuchi süpitide zeper quchush üçün jengge atlandi. □ ■

³ Qoza ikkinchi péchetni achqanda, ikkinchi hayat mexluqning: «Kel!» déginini anglidim. ⁴ Yene bir at otturigha chiqti, uning renggi qipqizil idi. Atqa min'güchige yer yüzidiki tinchliqni élip kétish we insanlarni özara qirghinchiliqqa sélish hoquqi bérildi. Uninggha yene chong bir qilich bérildi.

⁵ Qoza üçinchi péchetni achqanda, üçinchi hayat mexluqning: «Kel!» déginini anglidim. Men kördümki, mana bir qara at keldi. Atqa min'güchining qolida bir taraza bar idi. ⁶ Töt hayat mexluqning arisidin: —

«Bir tawaq bughday bir dinarius pulgha,
Üch tawaq arpa bir dinarius pulgha sétilidu.

□ **6:1 «Töt hayat mexluqtin birining güldürmamidek awaz bilen: «Kel!» déginini anglidim»** — «Kel!» dégen söz belkim 2-8-ayetlerde körün'gen atliqlarning herbirige chiqirilghan buyruq bolsa kérek (3-, 5-, 7-ayetnimu körüng). Bezi kona kechürülmilerde «kel»ning ornda «kélip körgin!» déyilidu. □ **6:2 «uninggha bir taj bérildi»** — «taj» dégen bu söz padishahningki emes, belki jeng-urushlarda yaki élishish musabiqilirida ghaliblargha bérilidighan, birxil nepis chembirekni körsitidu. «Kördümki, mana bir aq at keldi! Atqa min'güchining qolida bir oq-ya bar idi... u ghelibe qilghuchi süpitide zeper quchush üçün jengge atlandi» — «aq atqa min'güchi»ning salahiyiti toghruluq «qoshumche söz»imizde toxtilimiz. ■ **6:2** Weh. 19:11.

Emma zeytun yéghigha we sharabqa zerer yetküzmigin!»

— dégendek bir awazni anglidim. □ ■

⁷ Qoza tötinchi péchetni achqanda, tötinchi hayat mexluqning: «Kel!» dégen awazini anglidim.

⁸ Kördümki, mana bir tatirang atni kördüm. Atqa min'güchining ismi «Ölüm» idi. Uning keynidin tehtisara egiship kéliwatatti. Ulargha yer yüzining töttin birige hökümraniq qilip, qilich, acharchiliq, waba we yer yüzidiki yirtquch haywanlar arqiliq ademni öltürüş hoquqi bérildi. □

⁹ Qoza beshinchi péchetni achqanda, Xudaning söz-kalami üçhün we izchil guwahliq bergenliki wejidin öltürülgenlerning janlirini qurban'gahning tégide kördüm. ■ ¹⁰ Ular qattiq awaz bilen nida séliship:

— Ey hakimmutleq Igimiz, muqeddes we heqiqiy Bolghuchi! Sen qachan'ghiche yer yüzide turawatqanlarni soraq qilmay, ulardin qénimizning intiqamini almaysen? — déyishetti.

¹¹ Ularning herbirige birdin aq ton bérildi. Ulargha, özünglarga oxshash öltürülidighan qulburaderliringlar hem qérindashliringlarning sani

□ **6:6** «Bir tawaq bughday» — grék tilida «bir ölchem bughday». «bir **dinarius pul**» — asasen bir künlük ish heqqi idi («Mat.» 20:2). «Bir tawaq» belkim bir shing idi (grék tilida «chöniks»). Biraq bir tawaq bughday aranla bir kishining künlük tamiqigha yétidu. Shunga «qara at» acharchiliq élip kélidu. Halbuki, shuning bilen bir waqitta baylar bolsa öz rahet-paraghitige kérek bolghan «may we sharab»larni sétiwalalaydu. ■ **6:6** Weh. 9:4. □ **6:8** «qilip, qilich, acharchiliq, waba we yer yüzidiki yirtquch haywanlar arqiliq...» — «waba» grék tilida «ölüm». ■ **6:9** Weh. 19:10; 20:4.

toshquche azghine waqit aram élishinglar kérek, dep éytildi. ¹² Andin men Qoza altinchi péchetni achqinida kördümki, mana dehshetlik bir yer tewresh yüz berdi, quyash beeyni qara yungdin toqulghan bözdek qapqara rengge, tolun ay bolsa qanning renggige kirdi. □ ■ ¹³ Enjür derixining qattiq boranda silkinishidin enjür ghoriliri yerge tökülgendek, asmandiki yultuzlarmu yer yüzige töküldi. ¹⁴ Asman xuddi oram yazmining türülginidek ghayib boldi, herbir tagh we aral ornidin yökeldi; □ ¹⁵ hemde dunyadiki padishahlar, mötiwerler, serdarlar, baylar, küchlükler, qullar we hörlerning hemmisi öngkürlerge we taghlarning kamarlirigha yoshurundi. □ ¹⁶ Ular taghlargha we qoram tashlargha mundaq dep jar saldi: — «Üstimizge chüshünglar! Bizni textte Olturghuchining siymasidin hem Qozining ghezipidin yoshurunglar we saqlanglar! □ ■ ¹⁷ Chünki Ularning dehshetlik ghezep küni keldi, emdi kim put tirep turalisun?!».

7

Möhürlen'gen 144000 kishi

- **6:12** «Andin men Qoza altinchi péchetni achqinida kördüm...» — «yette péchet» toghruluq «qoshumche söz»imizde toxtilimiz. ■ **6:12** Yo. 2:10, 31; 3:15; Yesh. 13:10; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29, Ros. 2:20 □ **6:14** «munasiwetlik ayet» — «Yesh.» 34:4. □ **6:15** «serdarlar» — grék tilida «mingbëshilar». «munasiwetlik ayetler» — «Yesh.» 2:21. □ **6:16** «munasiwetlik ayet» — «Hosh.» 10:8. ■ **6:16** Yesh. 2:19; Hosh. 10:8; Luqa 23:30; Weh. 9:6. ■ **6:17** Yo. 2:10, 31; 3:15; Yesh. 2:12-22; 13:6-13; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29; Ros. 2:20

¹ Uningdin kéyin men kördümki, töt perishte yer yüzining töt bulungida turatti. Ular herqandaq shamalning quruqluq, déngiz hem del-derexlerge urulmasliqi üçün yer yüzining töt teripidin chiqidighan shamalni tizginlep turatti. ² Men hayat Xudaning möhürini alghan, kün chiqishtin kötürüliwatqan bashqa bir perishtini kördüm. U qattiq awaz bilen quruqluq we déngizlarni weyran qilish hoquqi bérilgen ashu töt perishtige: ³ «Biz Xudaning qul-xizmetkarlirining péshanisige möhür basquche, quruqluq, déngiz we del-derexlerni weyran qilmanglar!» dep tovlidi. ⁴ Men möhürülen'genlerning sanini anglidim — Israillarning herqaysi qebililiridin bir yüz qiriq töt ming kishi, yeni: —■

⁵ Yehuda qebilisidin on ikki ming kishi,

Ruben qebilisidin on ikki ming kishi,

Gad qebilisidin on ikki ming kishi,

⁶ Ashir qebilisidin on ikki ming kishi,

Naftali qebilisidin on ikki ming kishi,

Manasseh qebilisidin on ikki ming kishi,

⁷ Shiméon qebilisidin on ikki ming kishi,

Lawiy qebilisidin on ikki ming kishi,

Issakar qebilisidin on ikki ming kishi,

⁸ Zebulun qebilisidin on ikki ming kishi,

Yüsüp qebilisidin on ikki ming kishi,

Binyamin qebilisidin on ikki ming kishi

■ 7:4 Weh. 14:1.

möhürülen'genidi.□

Nijatni tapqan zor bir tup xalayıq

⁹ Bu ishlardıń káyın kórdümki, mana her el, her qebile, her millettin bolghan, herxil tillarda sözlishidighan san-sanaqsız zor bir top xalayıq textning we Qozining aldida turatti; ularning hemmisige aq ton kiydürülgen bolup, qollarida xorma shaxliri tutqanıdı. ¹⁰ Ular yuqiri awaz bilen: —

«Nijat textte olturghuchi Xudayimizgha we Qozigha mensup bolghay!» dep warqirishatti.□

¹¹ Barlıq perishtiler textning, aqsaqallarning we töt hayat mexluqning etrapigha olashqanıdı. Ular textning aldida yiqilip, Xudagha sejde qilip mundaq déyishetti: —

¹² «Amin! Hemd-medhiye, shan-sherep,
Danalıq we teshekkür,
Hörmet we küch-qudret
Xudayimizgha ebedil'ebedgiche mensup bolghay,
amin!»

¹³ Emdi aqsaqallardıń biri mendin:

□ **7:8** «...Zebulun qebilisidin on ikki ming kishi, Yüsüp qebilisidin on ikki ming kishi, Binyamin qebilisidin on ikki ming kishi möhürülen'genidi» — on qebilidin Dan qebilisi kem idi; Yüsüpning qebilisi ikki böleкке (Yüsüpning we Manassehning)ge bölündi. □ **7:10** «Nijat textte olturghuchi Xudayimizgha we Qozigha mensup bolghay!» — «Nijat... Qozigha bolghay!»

dégen ibare bolsa Xuda we Qoza insanlarga ata qilghan nijatning méwisi bolghan shan-sherep, nam-shöhret we hemdusanalarning hemmsi héch néme qaldurmay Xuda we Qozigha qayturup kélinsun, dégendek menide.

— Bu aq ton kiydürülgen kishiler kim bolidu, qey-
erdin keldi? — dep soridi.

14 — Teqsir, bu özlirige melumdur, — dédim.

U manga:

— Bular dehshetlik azab-oqubetni béshidin
ötküzüp kelgenler. Ular tonlirini Qozining qénida
yuyup ap’aq qilghan. ¹⁵ Shunga ular Xudaning
textining aldida turup, ibadetxanisida kéche-
kündüz Uning xizmitide bolidu; textte Olturghuchi
bolsa ularning üstige chédirini sayiwen qilidu. □

¹⁶ Ular yene héch ach qalmaydu, héch ussimaydu,
ulargha ne aptap, ne pizhighirim issiq héch
urmaydu. ■ ¹⁷ Chünki ularni textning otturisdiki
Qoza baqidu we hayatliq süyi bulaqlirigha élip
baridu; we Xuda ularning herbir kóz yéshini
sürtidu, — dédi. □ ■

8

Qozining yettinchi péchetni échishi

¹ Qoza yettinchi péchetni achqanda, ershte yérim
saetche jimjitliq höküm sürdi. □ ² Andin Xudan-
ing aldida turidighan yette perishtini kördüm.

□ **7:15** «textte **Olturghuchi bolsa ularning üstige chédirini sayiwen qilidu**» — grék tilida «textte Olturghuchi bolsa ularning üstige Öz chédirini yéyip béridu». ■ **7:16** Yesh. 49:10. □ **7:17** «munasiwetlik **ayetler**» — «Yesh.» 5:5-6, 25:8. ■ **7:17** Yesh. 25:8; Zeb. 23:1; Weh. 21:4. □ **8:1** «Qoza **yettinchi péchetni achqanda, ershte yérim saetche jimjitliq höküm sürdi**» — «yette péchet» toghruluq «qoshumche söz»imizde toxtilimiz.

Ulargha yette kanay bérildi. ³ Altun xushbuydan tutqan yene bir perishte kélip, xushbuygahning aldidida turdi. Barliq muqeddes bendilerning dualiri bilen birlikte textning aldidiki altun xushbuygah üstide *Xudagha* atap sunushqa uninggha köp xushbuy bérildi. □ ⁴ We xushbuyning tütünliri muqeddes bendilerning dualiri bilen bille perishtining qolidin Xudaning aldigha kótürüldi. ■ ⁵ Andin perishte xushbuydanni qoligha élip, uni qurban'gahdiki ot bilen toldurup, yer yüzige atti; shuning bilen türlük awazlar, güldürmamilar anglandi, chaqmaqlar chéqildi we bir yer tewresh boldi. ⁶ Andin qollirigha birdin kanay tutqan yette perishte kanaylirini chélishqa hazirlandi.

Yette kanayning chélinishi

⁷ Birinchi perishte kaniyini chaldi; shuning bilen möldür we ot qan arilash peyda bolup yer yüzige tashlandi, zéminning üchtin biri köydürüldi, delderexlarning üchtin biri köydürüldi we pütkül yéshil ot-chöpler köydürüldi.

⁸ Ikkinchi perishte kaniyini chaldi; shuning bilen goyaki lawuldap köyüwatqan yoghan bir taghdek ghayet zor *bir jisim* déngizgha tashlandi. Déngizning üchtin biri qan'gha aylandi ⁹ we déngizdiki janiwarlarning üchtin biri öldi; kémilerning üchtin biri weyran boldi.

¹⁰ Üchinchi perishte kaniyini chaldi; shuning bilen asmandin mesh'eldek yalqunlap yan'ghan

□ **8:3** «xushbuygah... **altun xushbuygah**» — grék tilida «qurban'gah... altun qurban'gah». ■ **8:4** Zeb. 141:2.

chong bir yultuz chüshti; u deryalarning üchtin birining we bulaqlarning suliri üstige chüshti.

¹¹ Yultuzning ismi «Kekre» idi. Sularning üchtin biri kekridek bolup ketti, sular achchiq bolup ketkechke nurghun adem sudin öldi.

¹² Tötinchi perishte kaniyini chaldi; shuning bilen quyashning üchtin biri, ayning üchtin biri we yultuzlarning üchtin biri uruldi. Netijide, quyash, ay we yultuzlarning yoruqluqining üchtin biri qarangghulashti, kündüzning üchtin biride yoruqluq yoqaldi, kéchining üchtin biridimu shundaq boldi.

¹³ Yene kördümki, asmanning otturisida uchup kétiwatqan bir Bürkütning qattiq awaz bilen: — «Kanayni chélishqa temshelgen qalghan üç perishtining kanay awazliri anglansa yer yüzide turuwatqanlarning haligha way, way, way!» déginini anglidim.

9

¹ Beshinchi perishte kaniyini chaldi; men asmandin yerge chüshüp ketken bir yultuzni kördüm. Tégi yoq hanggha baridighan quduqning achquchi uninggha bérildi, ■ ² U tégi yoq hangning quduqini ahti. Quduqtin yoghan xumdanning isidek tütün örlep chiqti. Hangning quduqining tütünidin quyash we kökni qarangghuluq basti. ³ Tütünning ichidin yer yüzige chéketke yaghdi. Ulargha yer yüzidiki chayanlardek chéqish

■ 9:1 Luqa 8:31; Weh. 17:8.

küchi bérilgenidi. ⁴ Ulargha yer yüzidiki ot-chöplerge we herqandaq ösümlük yaki del-derexlerge zerer yetküzmenqlar, peqet péshaniside Xudaning möhüri bolmighan ademlergila zerer qilinglar, dep éytildi. ■ ⁵ Ulargha ademlerni öltürüshke emes, belki besh ayghiche qiynashqa yol qoyuldi; ular yetküzidighan azab ademni chayan chaqqandikidek azab idi. ⁶ Shu künlerde, insanlar ölümni izdeydu, lékin tapalmaydu; ölümni séghinidu, lékin ölüm ulardin qachidu. ■

⁷ Chéketkilerning qiyapiti xuddi jengge hazirlan'ghan atlargha oxshaytti. Bashlirida bolsa altun tajqa oxshaydighan bir nerse bolup, chirayi ademningkige oxshaytti. ■ ⁸ Chachliri ayallarning chéchigha, chishliri shirning chishigha oxshaytti. ⁹ Ularning kökrikidiki sawuti tömür sawutlarga oxshaytti; qanatlining awazi jengge atlan'ghan nurghun at-harwilarning awazigha oxshaytti. ¹⁰ Chayanlarningkige oxshash quyruqliri we neshterliri bar idi. Ademni besh ay azabqa salidighan küch bolsa quyruqlirida idi. ¹¹ Ularni idare qilidighan padishahi, yeni tégi yoq hangning perishtisi bar idi. Uning ibraniyeche ismi Awaddon; grékche ismi Apoliyon idi. □

¹² Birinchi «way» ötüp ketti. Mana, buningdin kéyin yene ikki «way» kélidu. ■

■ 9:4 Ez. 9:4; Weh. 6:6; 7:3.

■ 9:6 Yesh. 2:19; Yer. 8:3; Hosh.

10:8; Luqa 23:30; Weh. 6:16.

■ 9:7 Mis. 10:4.

□ 9:11

«Uning **ibraniyeche ismi Awaddon; grékche ismi Apoliyon idi**»

— bu ikki isimning menisi «halak qilghuchi». ■ 9:12 Weh. 8:13.

Altinchi kanayning chélinishi; «ikkinchi way»ning bashlinishi

¹³⁻¹⁴ Altinchi perishte kaniyini chaldi; men Xudaning aldidiki altun qurban'gahning töt münggüzidin chiqqan bir awazni anglidim, bu awaz kanayni tutqan altinchi perishtige:

— Chong Efrat deryasining yénida baghlaqliq töt perishtini boshat, dédi. ¹⁵ Del shu saet, shu kün, shu ay, shu yil üçün hazirlap qoyulghan bu töt perishte insanlarning üchtin birini halak qilish üçün baghlaqtin boshitildi. ¹⁶ Bularning atliq leshkerler qoshunining sani ikki yüz milyon idi. Ularning sanining jakarlan'ghanliqini anglidim. □

¹⁷ Ghayibane körünüshte közümge körün'gen at we üstige min'genler mana mundaq idi: atliqlarning kökrikidiki sawuti choghdek qizil, kök yaquttek kök we günggürttek sériq idi. Atlarning bashliri shirning béshidek idi; ularning éghizliridin ot, tütün we günggürt chiqip turatti. □ ¹⁸ Bu üç baladin, yeni atlarning aghzidin chiqqan ot we tütün we gün'gürttin insanlarning üchtin biri öltürüldi. ¹⁹ Chünki atlarning küchi éghizlirida we quyruqlirida idi; ularning quyruqlirining yilanghara oxshash béshi bolup, bular bilen ademni zeximlendüretti.

²⁰ Qalghan insanlar, yeni bu balayi'apetlerdin öltürülmey qalghanlar öz qollirining emellirige

□ **9:16** «bularning atliq leshkerler qoshunining sani ikki yüz milyon idi» — «ikki yüz milyon» grék tilida «ikki tümen hesse tümen». □ **9:17** «atliqlarning kökrikidiki sawuti choghdek qizil, kök yaquttek kök we günggürttek sériq idi» — «choghdek qizil, kök yaquttek kök we günggürttek sériq idi» yaki «ot, kök yaqut we günggürttin idi».

towa qilmidi, yeni jinlarga, körelmes, angliyalmas we mangalmas altun, kümüş, tuch we yaghach butlarga choqunushtin waz kechmidi. ■ ²¹ Ular qatilliq, séhirgerlik, jinsiy buzuqluq we oghriliqlirighimu towa qilmidi.

10

Perishte we kichik oram yazma

¹ Andin kéyin, ershtin chüshüwatqan yene bir küchlük perishtini kördüm. U bir parche bulut bilen yépin'ghan bolup, béshining üstide bir hesen-hüsen bar idi. Chirayi quyashqa, putliri ot tüwrükke oxshaytti; ■ ² qolida bir kichik échiqliq oram yazma bar idi. U ong putini déngiz üstige, sol putini quruqluqqa qoyup turup, ³ shirning hörkirishige oxshash qattiq awaz bilen warqiridi. U warqirighanda, yette güldürmama öz awazlirini anglitip söz qildi.

⁴ Yette güldürmama söz qilghanda, dégenlirini xatiriliwalmagchi bolup turattim. Biraq asmandin: — «Yette güldürmamining éytqanlirini möhürlep, ularni xatirilime» dégen awazni anglidim. □ ■

⁵ Déngiz hem quruqluqning üstide turghan, men körgen u perishte ong qolini asman'gha kötürüp, ■ ⁶ asmanlar hem ularda bolghanlarning hemmisini, yer-zémin hem uningda bolghanlarning hemmisini, déngiz hem uningda bolghan

■ **9:20** Zeb. 115:4, 5, 6, 7; 135:15. ■ **10:1** Mat. 17:2; Weh. 1:15.

□ **10:4** «Yette güldürmamining éytqanlirini möhürlep, ularni xatirilime» — démek, bu sözlerni mexpiy tut. ■ **10:4** Dan. 8:26; 12:4. ■ **10:5** Dan. 12:7.

hemmisini Yaratquchi, yeni ebedil'ebedgiche hayot Yashighuchi bilen qesem qilip:

— Waqit yene keynige sürülmeydu; ■ 7 belki yettinchi perishte kanay chélish aldida, yeni awazi anglinish aldidiki künlerde, Xudaning Öz qul-xizmetkarliri bolghan peyghemberlerge xush xewirini yetküzginidek Uning siri tügellinip, emelge ashidu, — dédi.

8 Men asmandin anglighan awaz manga yene sözlep:

— Bérip, déngiz hem quruqluqning üstide turghan perishtining qolidiki échiqliq oram yazmini alghin, dédi.

9 Men bérip, perishtining kichik oram yazmini manga bérishini soridim. U manga:

— Buni élip ye! Ashqaziningni zerdab qilidu, biraq aghzing heseldeki tatliq bolidu, dédi. □ ■

10 Men shuning bilen kichik oram yazmini perishtining qolidin élip yédim; derweqe aghzingha heseldeki tatliq tétidi, lékin yégendin kéyin ashqazining zördab boldi. □ 11 Shuning bilen manga:

— Sen köp milletler, eller we her xil tillarda sözlidighanlar we padishahlar toghrisidiki wehiy-bésharetlerni yene jakarlishing lazim,

■ 10:6 Weh. 11:15. □ 10:9 «...Buni élip ye! Ashqaziningni zerdab qilidu, biraq aghzing heseldeki tatliq bolidu» — köchme menisi «sanga awwal birxil xushalliq yetküzidu, lékin kéyin yürikingni échishturidu» dégendek bolidu. «munasiwetlik ayetler» — «Ez.» 2:6-3:3. ■ 10:9 Ez. 3:1. □ 10:10 «Men shuning bilen kichik oram yazmini perishtining qolidin élip yédim...» — «oram yazmini yéyish» bizningche Yuhanna mezmunini yetküzüshi kérek bolidighan, töwendiki 11-19-bablardiki bésharetler bilen baghliq. «Qoshumche söz»imizde u toghruluq toxtilimiz.

déyildi.

11

Ikki guwahchi; «ikkinchi way»ning dawami

¹ Manga ölçigüch hasidek bir qomush bérilip, mundaq déyildi:

«Barghin, Xudaning ibadetxanisi, qurban'gahi we u yerde ibadet qiliwatqanlarni ölçigin.

□ ■ ² Lékin ibadetxanining tashqiriqi hoylisini ölçimey qoy, chünki u yer yat taipilergé bérildi, shuning bilen muqeddes sheher qiriq ikki ay depsende qilinidu. ■ ³ Men ikki guwahchimgha qudret bérimen, shuning bilen ular böz kiyim kiyip, wehiy-bésharetlerni bir ming ikki yüz atmish kün yetküzidu» □ ⁴ (bular yer-zéminning Rebbi aldida turghan ikki tüp zeytun derixi we ikki chiraghdandur). □ ■

⁵ Birersi ularni zeximlendürmekchi bolsa, éghizliridin ot pürkülüp chiqip, dühmenlirini yep tügitidu. Ular ni zeximlendürmekchi bolghanlar

⁵ Birersi ularni zeximlendürmekchi bolsa, éghizliridin ot pürkülüp chiqip, dühmenlirini yep tügitidu. Ular ni zeximlendürmekchi bolghanlar

□ **11:1** «Barghin, Xudaning ibadetxanisi, qurban'gahi we u yerde ibadet qiliwatqanlarni ölçigin» — qiziq yéri shuki, Yuhanna muqeddes ibadetxanini we uningda ibadet qilghuchilarni ölçigin dep buyrulghini bilen u bizge bularning ölçemlirini éytmaydu. Bu ishning ehmiyiti toghruluq «qoshumche söz»imizde azraq toxtilimiz. «munasiwetlik ayetler» — «Ez.» 40:3 qatarliqlar, «Zek.» 2:1-4. ■ **11:1** Ez. 40:3-49; Ez. 41; Ez. 42; Ez. 43.

■ **11:2** Weh. 13:5. □ **11:3** «ikki guwahchim... böz kiyim kiyip...» — kona zamanlarda «böz kiyim kiyish» towa qilish yaki matem tutushni bildüretti. Shühhisizki, bu ish ularning towa qilish heqqidiki xewerni tekitlesh üçün bolidu. □ **11:4** «munasiwetlik ayetler» — «Zek.» 4:1-7. ■ **11:4** Zek. 4:3,14.

mana shundaq öltürüldü. ⁶ Ular bésharet-wehiyni yetküzgen künlerde yamghur yaghdurmasliqqa asmanni étiwétish qudrítike ige; sularni qan'gha aylاندurush we herxil bala-waba bilen yezéminni xalighan waqitta urush qudrítigimu ige. ■

⁷ Ularning guwahliq wezipisi ayaghlíshishi bilen, tégi yoq hangdin chiqidighan diwe ular bilen élishidu we ularni yéngip öltüridu. □ ■ ⁸ Jesetliri rohiy jehettin Sodom we Misir dep atilidighan shu katta sheherning ghol kochisida yatidu; shu yerde ularning Rebbimu kréstlen'genidi. □ ■

⁹ Her millettin, her qebilidin we her xil tilda sözlishidighanlardin, her eldin bolghan ademler ularning jesetlirige üç yérim kün tikilip qaraydu we jesetlarning yerlikke qoyulushigha yol qoymaydu. ¹⁰ Yer yüzide turuwatqanlar ularning bu halidin xushallinip, tebriklíship, bir-birige hediyele ewetishidu; chünki bu ikki peyghember yer yüzidikilerni qiynaytti.

¹¹ Lékin üç yérim kündin kéyin, Xudadin kelgen hayatliq nepisi ikkiylen'ge kirdi, ular ornidin put tirep turdi; ulargha qarawatqanlarning üstige

■ **11:6** Mis. 7; 8; 9; 10; 12; 1Pad. 17:1. □ **11:7** «tégi yoq hangdin chiqidighan diwe ular bilen élishidu» — grék tilida «tégi yoq hangdin chiqidighan diwe ular bilen urushidu».

■ **11:7** Dan. 7:21; Weh. 13:7,11. □ **11:8** «rohiy jehettin Sodom we Misir dep atilidighan sheher» — Sodom éghir buzuqluqqa chömgenidi, Misir bolsa Xudaning bendilirige nisbeten eslide ularni esir qiliwalghan «bu rezil dunya»ning simwolidur. Sheherning «rohiy jehettin» shu namlarda bolushi «Rim» yaki «Babil (Babilon)»ni kórsitishi mumkin; sheher herhalda axirqi zamanda bu rezil dunyaning küch-qudrítige eng chong namayande bolushi kérek. Bezi alimlar sheherni Yérusalém dep qaraydu. ■ **11:8** Weh. 7:2, 5; 18:10.

chong bir qorqunch chüshti. □ ■ 12 Andin ular ikkeylen'ge ershtin kelgen: — «Bu yaqqa chiq!» dégen yuqiri bir awazni anglidi; shuning bilen ular dushmanlirining köz aldida bir bulut ichide asman'gha kötürüldi. □ 13 Del shu saet ichide shid-detlik yer tewresh yüz berdi, sheherning ondin biri gumran bolup, yette ming kishi halak boldi. Qalghanliri dekke-dükkige chömüp, ershtiki Xudani ulughlashti.□

14 Ikkinchi «way» ötüp ketti; mana, üçinchi «way» kélishe az qaldi.■

Yettinchi perishtining kanay chélishi; «üchinchi way»

15 Andin yettinchi perishte kaniyini chaldi; ershte yuqiri awazlar anglinip mundaq déyildi: — «Dunyaning padishahliqi Perwerdigarimiz We uning Mesihining padishahliqi boldi, U ebedil'ebedgiche höküm süridu».

16 Xudaning aldida öz textliride olturghan yigirme töt aqsaqal yerge yiqilip bash qoyup, Xudagha sejde qilip mundaq déyishti: —

17 «Shükürler éytimiz sanga,
I bar Bolghuchi we bar bolghan Hemmige Qadir
Perwerdigar Xuda,

□ **11:11** «Xudadin **kelgen hayatliq nepisi ikkiylen'ge kirdi...**» — grék tilida «nepes» we «roh» birla söz bilen ipadilididu. ■ **11:11** Ez. 37:5,10 □ **11:12** «ular **ikkeylen'ge ershtin kelgen:** —

«**Bu yaqqa chiq!**» **dégen yuqiri bir awazni anglidi**» — bezi qedimki köchürmilerde: «Men ular ikkilisi özlirige ershtin kelgen: — «Bu yaqqa chiq!» dégen yuqiri bir awazni anglidim» déyilidu.

□ **11:13** «**yette ming kishi halak boldi**» — grék tilida «yette ming nam halak boldi». ■ **11:14** Weh. 8:13; 9:12; 15:1.

Chünki ulugh qudritingni qolunggha élip,
Hökümüngni yürgüzüşke bashliding.■

¹⁸ Eller ghezeplen'genidi,

Emdi Séning ghezipping yétip keldi!

Ölgenlerni soraq qilish,

Qul-xizmetkarliring bolghan peyghemberlerni,

Muqeddes bendilerni,

Töwen yaki katta bolsun namingdin qorqqanlarni
in'amigha ige qilish,

Yer yüzini halak qilghanlarni halak qilish waqti
keldi».

¹⁹ Andin Xudaning ershtiki ibadetxanisi échildi
we uning ehde sanduqi ibadetxanida köründi;
chaqmaqlar, türlük awazlar, güldürmamilar , yer
tewresh we dehshetlik möldür boldi.■

12

Ayal, oghul bala we ejdiha

¹ U chaghda, ershte ajayip bir karamet peyda
boldi — u quyashni yépinchaqlighan, putlirining
astida ay, béshida on ikki yultuzluq taj bar bir ayal
idi. ² U hamilidar bolup, tolghaq yep tughush
azabida dad-peryad kötürdi.□ ³ Andin ershte yene

■ **11:17** Weh. 1:4, 8; 4:18; 16:5.

■ **11:19** Weh. 15:5.

□ **12:2** «U (ayal) hamilidar bolup, tolghaq yep tughush azabida dad-peryad kötürdi...» — ayal toghruluq üç pikir bar; u yaki (1) jamaetni; yaki (2) büwi Meryem; yaki (3) Israilni bildüridu. Bizning uning Israilni bildüridighanliqigha qilche gumanimiz yoq. Hezriti Yüsüpning Tewrat, «Yaritilish» 37-babta xatirilen'gen chüshini körüng. «Ayal» jamaet bolushi mumkin emes, chünki «ayal» Mesihni tughidu (5-ayet). 12:17nimu körüng.

bir alamet köründi — mana, yette bashliq, on münggüzlük, yette béshida yette taj bar bolghan chong bir qizil ejdiha turatti. ⁴ U quyruqi bilen asmandiki yultuzlarning üchtin birini süpürüp, ularni yer yüzige chörüwetti. Ejdiha tughay dep qalghan ayal yenggigen haman uning balisini yalmap yutuwetmekchi bolup uning aldida turdi. ⁵ Ayal bir bala, yeni pütün ellerni tömür hasisi bilen padichidek baqidighan bir oghul tughdi. Bala bolsa Xudaning we Uning textining aldigha ghachchide élip chiqildi. ⁶ Ayal chölge qachti; u yerde uning 1260 kün béqilishi üchün uninggha Xuda teripidin hazirlap qoyulghan bir jay bar idi. ■

⁷ Andin ershte jeng boldi. *Bash perishte* Mikail we uning perishtiliri ejdiha bilen jeng qilghili turdi; ejdiamu öz perishtiliri bilen ulargha étildi. □

⁸ Lékin u üstünlük qazinalmidi, uninggha we perishtilirige ershte turushqa orun qalmidi. ■

⁹ Shuning bilen zor ejdiha, yeni Iblis we Sheytan dep atalghan, pütün jahanni azdurghuchi héliqi qedimiy yilan yer yüzige tashlandi. Uning perishtilirimu uning bilen teng tashlandi. ■

¹⁰ Andin men ershte yuqiri bir awazning mundaq

□ **12:4** «U (ejdiha) quyruqi bilen asmandiki yultuzlarning üchtin birini süpürüp, ularni yer yüzige chörüwetti...» —

bu wehiy bizningche Sheytanning eslide ershte Xudagha qarshi kôtürgen isyanini körsitidu. Bundaq sherh toghra bolsa, perishtilerning üchtin biri isyan'gha qoshulup hazirqi jinlar bolup chiqqan.

■ **12:5** Zeb. 2:9; Weh. 2:27.

■ **12:6** Weh. 11:3.

□ **12:7**

«**Bash perishte Mikail**» — bash perishte Mikailning Israil xelqini qoghdash üchün alahide mes'uliyiti bar («Dan.» 10:13, 21, 12:1 we «Yeh.» 9ni körüng).

■ **12:8** Dan. 2:35.

■ **12:9** Luqa 10:18;

Weh. 20:2.

dégenlikini anglidim: —

«Keldi Xudayimizning nijatliqi, qudriti, padishahliqi we Uning Mesihining hoquqi!

Chünki qérindashlirimizning üstidin Xudayimizning aldida kéche-kündüz shikayet qilip turghan shikayet qilghuchi ershtin tashliwétildi;

¹¹ qérindashlar uning üstidin Qozining qéni we ularning guwahliq sözi bilen ghalib keldi;

Ular hetta ölümni közige ilmay öz jénini eziz körmidi.

¹² Shuning üçün, shadlininglar, ey ershler we ularda turuwatqalar!

Lékin halinglarga way, ey yer we déngizlar!

Chünki Iblis üstünlargha chüshti;

Waqtining az qalghanliqini bilgech,

Ghezep-qehri bilen keldi!» ■

¹³ Ejdiha özining yer yüzige tashlan'ghanliqini körüp, oghul balini tughqan ayalni qoghlashqa bashlidi. ¹⁴ Ayalning yilanning yüzidin daldilinishi, chölde özi *üchün hazirlan'ghan* makanigha béripbir mezigil, ikki mezigil we yérim mezigil béqilsun dep shu yerge uchup kétishi üçün, uningha yoghan bir bürkütning ikki qaniti béridi. □ ■

¹⁵ Andin yilan ayalning arqisidin aghzi bilen deryadek su pürküp, uni sel bilen éqitip yoqatmaqchi boldi. ¹⁶ Lékin zémin ayalgha yardem qilip, aghzini échip, ejdiha aghzidin pürküp chiqarghan deryani yutuwetti. ¹⁷ Buning bilen ejdihaning

■ **12:12** Zeb. 96:11; Yesh. 49:13; Weh. 8:13. □ **12:14** «bir mezigil, ikki mezigil, we yérim mezigil» — 1260 kün, texminen üç yérim yil. «Dan.» 7:25, 12:7ni, izahatliri we «Daniyal»diki «qoshumche söz»nimu körüng. ■ **12:14** Weh. 2:6.

ayalga qattiq ghezipi kélip, uning qalghan nesli, yeni Xudaning emrlirige emel qilip, Eysaning guwahliqini tutqan perzentliri bilen jeng qilghili ketti; u déngiz sahili üstide turatti.□

13

Déngizdin chiqqan diwe

¹ Andin, déngizdin on münggüzlük, yette bashliq bir diwining chiqiwatqanliqini kördüm. Uning her-bir münggüzide birdin taj bar idi, herbir béshida kupurluq namliri yéziqliq idi.□ ■ ² Men körgen bu diwe yilpizgha oxshaytti, putliri éyiqning put-lirigha, aghzi bolsa shirning aghzigha oxshaytti. Ejdiha uninggha öz qudriti, texti we zor ho-quqini berdi.□ ³ Diwining bashliridin biri ejellik yarilan'ghandek turatti. Lékin, bu ejellik yara saqayghanidi. Pütkül dunya diwige heyranuhes

- **12:17** «Eysaning guwahliqini tutqan perzentliri» — yaki Eysa toghruluq guwahliq béridighanlar, yaki U Özi bergen guwahliqni ching tutqanlarni körsitidu. Bizningche awwalqisi toghra. □ **13:1** «déngizdin on münggüzlük, yette bashliq bir diwining chiqiwatqanliqini kördüm» — Adem'atimiz Xudaning obrazida bolghandek (kéyin gunah qilghachqa bu obraz buzulghan, elwette), andin Mesih Özi Xudaning mukemmel obrazi, shundaqla yer yüzidiki wekili bolghandek, bu «diwe» 12-babta körün'gen Sheytanning toptoghra (yette bashliq on münggüzlük) obrazidur. Yene bir qiziq ish shuki, u körünüshte Mesihge oxshash «ölümdin tirilgen» bolidu (3-ayet). Shuning bilen bizde qilche guman yoqki, bu diwe Sheytanning yer yüzidiki wekili, yeni Mesihning reqibi bolghan adem — dejjalning özi körsitidu. ■ **13:1** Dan. 7:20; Weh. 17:3.
- **13:2** «munasiwetlik ayetler» — «Dan.» 7:1-8.

bolup uninggha *egeshti*. ⁴ Ejdiha diwige *seltenetlik* hoquq bergechke ular ejdihagha choqunushti. Ular yene diwigimu choqunup: — Diwining tengdishi barmu? Uning bilen kimmu élishalisun? — dédi.■

⁵ Diwige tekebburluq we kupurluq qilidighan éghiz bérildi; uninggha qiriq ikki ay ish körüşke hoquq bérildi.■ ⁶ U Xudagha kupurluq qilghili — Uning namigha we Uning dergahigha, shundaqla ershni makan qilghanlarga kupurluq qilghili aghzini achi.□ ⁷ Uning muqeddes bendilerge qarshi jeng qilip, ularning üstidin ghalib kélishige yol qoyuldi; her qebile, her millet, her xil tilda sözlshidighan ellerge hökümraniq qilish hoquqi uninggha bérildi.■ ⁸ Yer yüzidikilerning hemisi — alem apiride bolghandin buyan boghuzlinip bolghan Qozining hayatliq deptirige nami yézilmighanlar bolsa, uninggha sejde qilidu.□ ■

⁹ Quliqi barlar, buni anglisun!

¹⁰ ««Tutqun bolidu» dep békitilgenler choqum tutqun bolidu, «qilichlinidu» dep békitilgenler choqum qilichlinip ölidu».

■ **13:4** Weh. 18:18. ■ **13:5** Weh. 11:2. □ **13:6** «...Uning namigha we Uning dergahigha... kupurluq qilghili...» — yaki «... Uning namigha we Uning turalghu chédirigha... kupurluq qilghili...». «Uning dergahi» yaki ershtiki turalghusi yaki yer yüzidiki ibadetxanisini körsetken bolsa kérek. ■ **13:7** Dan. 7:21; Weh. 11:7. □ **13:8** «alem apiride bolghandin buyan boghuzlinip bolghan Qozining hayatliq deptirige nami yézilmighanlar bolsa» — bashqa birxil terjimisi: «alem apiride bolghandin buyan, boghuzlan'ghan Qozining hayatliq deptirige nami yézilmighanlar bolsa,...» ■ **13:8** Mis. 32:33; Fil. 4:3; Weh. 3:5; 17:8; 20:12; 21:27.

Muqeddes bendilirining sewri-taqiti we étiqadi mana shu ishlarda melum bolidu. □ ■

Yerdin chiqqan diwe

11 Men yerdin chiqiwatqan yene bir diwini kördüm. Uning qoziningkidek kichik ikki münggüzi bar idi, lékin awazi ejdihaningkidek chiqatti. ■ 12 U awwalqı diwige wakaliten uning pütün hoquqini yürgüzüp, yer yüzini we uningda turuwatqanlarni ejellik yarisi saqayghan awwalqı diwige choqunduridu. ■ 13 U zor möjizilik alametlerni körsitetti, hetta kishilerning köz aldida asmandin yer yüzige ot yaghduratti. ■ 14 U awwalqı diwige wakaliten körsitishke hoquqlandurulghan alametler bilen yer yüzide turuwatqanlarni azdurup, ulargha «qilich bilen yarilan'ghan, lékin tirik qalghan» dégen awwalqı diwige atap bir but-heykel yasap tikleshni tapilidi. ■ 15 Diwining but-heykilige nepes kirgüzüp, uninggha uni sözliyeleydighan qilish we uninggha choqunmighanlarning hemmisini öltürgüzüsh qudriti bérildi. ■ 16 U töwen we katta, bay we kembeghel, hör we qullarning hemmisini ong qoli yaki péshanisige tamgha basturushqa mejburlidi. 17 U yene bu

□ **13:10** ««qilichlinidu» dep békitilgenler choqum qilichlinip ölidu» — bashqa bir köchürmide: «Kim qilichlap öltürse, qilichlinip öltürülüşü muqerrer» dégen sözler tépilidu. Bu söz Rebbimizning «Mat.» 26:52de dégen sözlirige mas kélidu. ■ **13:10** Yar. 9:6; Mat. 26:52; Weh. 14:12. ■ **13:11** Weh. 11:7. ■ **13:12** Weh. 19:20. ■ **13:13** 2Tés. 2:9; Weh. 16:14. ■ **13:14** Qan. 13:2; Mat. 24:24; Weh. 16:14; 19:20. ■ **13:15** Weh. 19:20.

tamgha, yeni diwining nomi yaki uning namidiki reqem bésilghanlardin bashqa héchkim bir nerse sétiwalalmaydu yaki satalmaydu, dep békitti.■

¹⁸ Mana bu yerde hékmet bar. Eqil-parasiti barliki kishiler diwining reqimini hésablap baqsun; chünki bu reqem bir ademning reqimi bolidu. Uning reqimi 666dur.□ ■

14

Qutquzuwélin'ghanlarning medhiye küyi

¹ Andin men kördümki, mana, Qoza Zion téghi üstide turatti. Uning yénida péshanisige Öz nami we Atisining nomi yézilghan bir yüz qiriq töt ming kishi bar idi.□ ■ ² Asmandin xuddi *sharqirap éqiwatqan* nurghun sularning awazidek we qattiq güldürmaming awazidek bir awazni anglidim. Men anglihan awaz yene chiltarchilar chiltarlarni chalghan awazgha oxshaytti;■ ³ héliqi kishiler textning, töt hayat mexluqning we aqsaqallarning aldida yéngi bir küyni éytishtti. Bu küyni *gunahlirining* bedili tólinip bu dunyadin azad qilin'ghan kishilerdin bir yüz qiriq töt

■ **13:17** Weh. 14:11. □ **13:18** «**bu reqem bir ademning reqimi bolidu**» — yaki «bu reqem insanning reqimi bolidu». «Eqil-parasiti **barliki kishiler diwining reqimini hésablap baqsun... uning reqimi 666dur**» — «diwining reqimini hésablash» murekkep ish emes. Biz «qoshumche söz»imizde shu kona zamandiki hésablash tüzümini jedwelde körsitimiz. Bu babdiki bashqa bezi muhim ishlar toghruluq «qoshumche söz»imizde toxtilimiz. ■ **13:18** Weh. 17:9. □ **14:1** «**munasiwetlik ayetler**» — «Zeb.» 48-küy, «Ibr.» 12:18-29. ■ **14:1** Weh. 7:4; 2Tar. 23:7 ■ **14:2** Weh. 1:15; 5:8.

mingdin bashqa héchkim öginelmeytti. ■ ⁴ Ular ayallar teripidin gunahta bulghanmighan, chünki ular pak ademlerdur. Qoza nege barsa, ularmu Uninggha egiship shu yerge baridu. Ular bedel bilen insanlar arisidin Xudagha we Qozigha hosulning tunji méwisidek bolush üçün sétiwélin'ghan. □ ■ ⁵ Ular eyibsiz bolup, aghzidin héch yalghan söz chiqmaydu. □ ■

Üch perishte élip kelgen xewerler

⁶ Andin men asmanning otturisida uchup yürgen bashqa bir perishtini kördüm. Uninggha yer yüzide turuwatqanlarga, yeni herbir el, qebile, her xil tilda sözlshidighanlar, her milletlerge élip yetküzüshi üçün menggülük xush xewer tapshurildi. ⁷ U yuqiri awaz bilen:

— Xudadin qorqunglar, Uni ulughlanglar! Chünki Uning sot qilish saiti yétip keldi; asmanni, zéminni,

■ **14:3** Weh. 5:9. □ **14:4** «chünki ular pak ademlerdur» — «pak ademler» bolsa grék tilida adette bu söz jinisiy munasiwetni ötküzmegen kishilerni körsitidu. Mushu yerde (1) emeliy shu menide (2) yaki rohiy jehette köchme menide (3) yaki ikki menide teng bolushi mumkin. Ayettin körüniduki, ular hemmisi oghul balilar. «ular **bedel bilen insanlar arisidin Xudagha we Qozigha hosulning tunji méwisidek bolush üçün sétiwélin'ghan**» — «hosulning tunji méwisi»ning öz qimmiti bar, elwette; Tewrat dewride Israillar daim «hosulning tunji méwisi» Xudagha (nezir qilip) ataytti. Bu ishlar toghruluq «qoshumche söz»imiznimu körüng. ■ **14:4** 2Kor. 11:2. □ **14:5** «Ular **eyibsiz bolup, aghzidin héch yalghan söz chiqmaydu...**» — mushu yerde bezi kona köchürülmilerde «chünki ular Xudaning texti aldida eyibsiz ispatlinidu» dégen sözler qoshulidu. ■ **14:5** Zef. 3:13; Ef. 5:27.

déngizni we su bulaqlirini Yaratquchigha sejde qilinglar! — deytti.■

⁸ Uning keynidin ikkinchi perishte kélip mundaq dédi: «Ghulidi! Katta sheher Babil ghulidi, u öz zina-buzuqluqining sewdaliq sharabini pütkül ellerge ichküzgen».□ ■

⁹ Aldinqi ikki perishtining keynidin yene bir perishte, yene üçinchi perishte yuqiri awaz bilen mundaq dédi: —

«Kimdikim diwige we uning but-heykilige choqunsa, uning tamghisini péshanisige yaki qoligha qobul qilsa, ¹⁰ Xudaning qehring ebjesh qilinmighan sap sharabini Uning ghezipi bilen tolghan qedehte ichidu. U muqeddes perishtilerning we Qozining aldida ot we günggürtte qiynilidu. ■ ¹¹ Ularning qiynilishliridin chiqqan is-tütekler ebedil'ebed purqirap turidu; diwige we uning but-heykilige choqun'ghanlar yaki uning namining tamghisini qobul qilghanlarga kéche-kündüz aramliq bolmaydu».■

¹² Muqeddes bendilirining sewri-taqiti we étiqadi mana shu ishlarda melum bolidu. ■ ¹³ Men yene asmanda mundaq bir awazni anglidim: —

■ **14:7** Yar. 1:1; Zeb. 33:6; 124:8; 146:6; Ros. 14:15; 17:24. □ **14:8** «u öz zina-buzuqluqining sewdaliq sharabini pütkül ellerge ichküzgen» — «sewdaliq» toghruluq; grék tilida «sewdasi» dégen söz ikki bisliq söz bolup, yene «ghezep» dégen menisimu bar; shübhisizki, mushu yerde buning ikkinchi menide kelgen; Babilning sharabini ichkenler Xudaning qattiq ghezipige uchraydu. ■ **14:8** Yesh. 21:9; Yer. 51:8; Weh. 16:19; 17:5; 18:2,10,21. ■ **14:10** Weh. 16:19; 18:6; 19:20. ■ **14:11** Weh. 19:3. ■ **14:12** Weh. 13:10.

«Bu sözni yaz: «Buningdin kéyin Rebde wapát bolup ölgenler bextliktur!

— Durus, deydu Roh, — ular hazir öz ishliridin toxtap aram alalaydu. Chünki qilghan emelliri ulargha egiship kélidu»».[□]

Yer yüzidin alghan ikki orma

¹⁴ Men kördümki, mana bir parche aq bulut, bulutning üstide béshigha altun taj kiygen, qolida ötkür bir orghaq tutqan Insan’oghligha oxshaydighan birsi olturatti. [□] [■] ¹⁵ Ibadetxanidin bashqa bir perishte chiqip, bulutning üstide Olturghuchigha yuqiri awaz bilén:

— Orghiqingni sal we orushqa bashla! Chünki orma waqti keldi, yer yüzidiki ziraetler piship yétildi, dédi.[□] [■]

¹⁶ Bulut üstide Olturghuchi orghiqini yer yüzige saldi we yer yüzidiki ziraetler oruldi.

¹⁷ Ershte bolghan ibadetxanidin yene bir perishte chiqti. Uningmu ötkür bir orghiqi bar idi.

¹⁸ Arqidinla, otni bashquridighan yene bir perishte qurban’gahdin chiqip, ötkür orghaq tutqan perishtige yuqiri awaz bilén:

[□] **14:13** «durus, deydu Roh» — «Roh» bolsa Muqeddes Roh. «qilghan emelliri ulargha egiship kélidu» — démek, emellirining in’ami béshigha chüshidu. [□] **14:14** «Insan’oghligha oxshaydighan birsi» — bizningche, bu zat Mesih bolushi kérek. Chünki

«Yo.» 3:11-14de «orma orghuchi»ning Xudaning Özi ikenliki körünidu. [■] **14:14** Ez. 1:26; Dan. 7:13; Weh. 1:13. [□] **14:15** «munasiwetlik ayetler» — «Yo.» 3:11-14. [■] **14:15** Yo. 3:13; Mat. 13:39.

— Ötkür orghiqingni sélip, yer yuzidiki üzüm télining sapaqlirini yighiwal, chünki üzümliri pi-ship yétildi, — dédi.□

¹⁹ Buning bilen perishte orghiqini yer yuzige saldi we yerdiki üzüm télining méwilirini yighip, Xudaning qehrining chong sharab kölchikige tashlidi. □ ■

²⁰ Sheherning sirtidiki sharab kölchikidiki üzümler dessilip, sherbetliri qan bolup, atning tizginige chiqidighan égizlikte üç yüz chaqirim yiraqliqqa aqti.□ ■

15

«*Yette chine*» — *axirqi yette balayi'apet*

¹ Asmanda zor hem karametlik yene bir alametni, yeni axirqi yette balayi'apetni tutup turghan yette perishtini kördüm (axirqi balayi'apet déyilishniki seweb, Xudaning ghezipi bular bilen axirlishidu).■

² Men yene ot arilash eynek déngizidek bir körünüshni hem eynek déngizning üstide turghan, diwe we uning but-heykili we namining reqimi

□ **14:18** «otni **bashquridighan yene bir perishte**» — belkim ershtiki ibadetxanining qurban'gahidiki otqa mes'ul bolghan perishte. «yer **yuzidiki üzüm téli...**» — yaki «yer yuzidiki üzümzar...».

□ **14:19** «yerdiki **üzüm téli**» — yaki «yerdiki üzümzar». ■ **14:19** Weh. 19:15. □ **14:20** «sheherning **sirtidiki sharab kölchikidiki üzümler dessilip,...**» — «sheher» mushu yerde belkim Yérusalémni körsitidu. «**üch yüz chaqirim**» — grék tilida «bir ming alte yüz stadiyon». Bir stadiyon 185 métr, 1600 stadiyon 290 kilométr.

«munasiwetlik **ayetler**» — «Yesh.» 63:1-6, «Weh.» 13:19. ■ **14:20** Yesh. 63:3. ■ **15:1** Weh. 11:14.

üstidin ghalib kelgenlerni kördüm. Ularning qollarida Xuda bergen chiltarlar bolup, ■ ³ ular Xudaning qul-xizmetkari bolghan Musaning küyini hem Qozining küyini éytishatti: —

«Ulugh we karamet Séning qilghanliring,
I Hemmige Qadir Perwerdigar Xuda,
Yolliring adil we heqtur,
I pütkül ellerning Padishahi! ■
⁴ I Perwerdigar, kim Sendin qorqmaydighan,
Namingni ulughlimaydighan bolalisun?
Chünki birdinbir muqeddes Özüngdursen;
Barliq eller aldinggha kélidu,
Sanga sejde qilidu;
Chünki heqqaniy qilghanliring ashkare boldi». □ ■

⁵ Bu ishlardin kéyin, men kördümki, mana ershtiki ibadetxana, yeni höküm-guwahliq chédiri échildi! □ ■ ⁶ Yette balayi’apetni öz ilkide tutqan yette perishte pakiz, parqirap turidighan libas kiygen, köksige altun kemer baghlighan halda ibadetxanidin chiqti. ■ ⁷ Töt hayat mexluqning

■ **15:2** Weh. 4:6; Mik. 7:18. ■ **15:3** Zeb. 111:2; 139:14; 145:17. □ **15:4** «Chünki heqqaniy qilghanliring ashkare boldi» — «heqqaniy qilghanliring» yaki «chünki heqqaniy hökümliring ashkare boldi». «munasiwetlik ayetler» — «Yer.» 7:10, «Zeb.» 86:9-10. ■ **15:4** Yer. 10:7. □ **15:5** «höküm-guwahliq chédiri» — Tewrat dewride ibadet chédiri «ehde sanduqi» hem uning ichidiki «on perman»ning makani bolghanidi. Bu «on perman» Xudaning xaraktéri we peziletlerini körsitidighan bolghach, chédir bezide «höküm-guwahliq chédiri» yaki «ehde-guwahliq chédiri» dep atalghanidi. Ershtiki «muqeddes chédir» uninggha oxshashla Xudaning tebiiti toghruluq alahide guwahliq berse kérek. ■ **15:5** Weh. 11:19. ■ **15:6** Weh. 1:13.

biri yette perishtige ebedil'ebed yashaydighan Xudaning qehri bilen tolghan yette altun chinini berdi. ⁸ Ibadetxana Xudaning shan-sheripi we qudritidin tütün bilen liq toldi. Yette perishtining yette balayi'apiti ayaghlashmighuche, héchkim ibadetxanigha kirelmidi. □ ■

16

Xudaning qehri tolghan yette chine

¹ Shuningdin kéyin, ibadetxanidin kötürülgen yuqiri bir awazning yette perishtige: «Béringlar, Xudaning qehri tolghan yette chinini yer yüzige tökünglar!» dégenlikini anglidim.

² Birinchisi bérip chénidikini yer-zémin'gha tökti. Buning bilen diwining tamghisi bésilghan we uning but-heykilige choqun'ghanlarda birxil yirginchlik hem azabliq chaqa-jaharet peyda boldi. ■

³ Ikkinchisi chinidikini déngizgha tökti; déngiz süyi ölükning qénigha oxshash qan'gha aylandi we ichidiki pütün janliqlar öldi. ■

⁴ Üchinchisi chinidikini derya we bulaqlarning sulirigha tökti; ularning süyimu qan'gha aylandi.

⁵ Andin men sularning perishtisining mundaq dégenlikini anglidim: —

«Mushundaq hökümlerni chiqirishingda adil bolghansen,

□ **15:8** «munasiwetlik ayetler» — «Mis.» 40:34-36, «1Pad.» 8:11-12.

■ **15:8** Mis. 40:34; 1Pad. 8:10; Yesh. 6:4. ■ **16:2** Mis. 9:9,10,11;

Weh. 13:14, 16,17. ■ **16:3** Mis. 7:20.

I hazir bar Bolghuchi, bar bolghan Muqeddes Bolghuchi!■

⁶ Mushu ademler muqeddes bendiler we peyghemberlarning qénini tökkenliki wejidin, Sen ulargha ichkili qan berding. Ular shuninggha layiqtur».■

⁷ Andin qurban'gahning jawaben: —

«Shundaq, i Hemmige Qadir Perwerdigar Xuda, Hökümliring heq we adildur»

— dégenlikini anglidim.■

⁸ Tötinchisi chinidikini quyashning üstige tökti; buning bilen quyashqa insanlarni ot bilen örtigili qudret béildi.□

⁹ Shuning bilen insanlar dehshetlik qiziqta örteldi; biraq ular héch towa qilmidi we bu balayi'apetlarning Igisi bolghan Xudani ulughlashning ornigha Uning namini qarghashti.■

¹⁰ Beshinchisi chinidikini diwining textige tökti; diwining padishahliqini qarangghuluq basti, kishiler azabtin tillirini chishleshti ¹¹ we aghriq-azabi we chaqa-jarahetlirining destidin ershtiki Xudani kupurluq qilip qarghiship, qilmishlirigha héch towa qilishmidi.

¹² Altinchisi chinidikini ulugh Efrat deryasigha tökti; shu haman künchiqishtin kélidighan padishahlarning yolini hazirlashqa deryaning

■ **16:5** Weh. 1:4, 8; 4:8; 11:17. ■ **16:6** Mat. 23:34. ■ **16:7** Weh. 15:3. □ **16:8** «buning **bilen quyashqa insanlarni ot bilen örtigili qudret béildi**» — «ot bilen» — démek, ottek qiziqliqi bilen. 9-ayetni körüng. ■ **16:9** Weh. 16:11,21.

süyi quridi. □ 13 Andin men ejdihaning, diwining we saxta peyghemberning éghizliridin chiqqan paqigha oxshaydighan üç napak rohni kördüm. □ 14 Bular möjizilik alametlerni körsitidighan jinlarning rohliri bolup, pütkül yer yüzidiki padishahlarni Hemmige Qadir Xudaning dehshetlik künidiki jengge jem qilishqa ularning yénigha chiqip kétiwatatti ■ 15 («mana, Men oghridek kélimen! Yalingach mangmasliq, nomusi körünmesliki üçün, kiyimlirini ching saqlap, segek turghanlar bextliktur!»). □ ■

16 Emdi *napak rohlar padishahlarni* ibraniyche «Harmagéddon» déyilidighan yerge jem qildi. □

17 Yettinchisi chinidikini hawagha tökti; ershtiki ibadetxanidin, texttin yuqiri bir awaz kötürölüp: «Ish tamam boldi!» déyildi. ■

18 Shuan chaqmaqlar chéqildi, türlük awazlar we

□ **16:12** «künchiqishtin kélidighan **padishahlarning yolini hazirlashqa deryaning süyi quridi**» — «künchiqishtin kélidighan padishahlar» — Harmagéddonda bolghan jengge qatnishishqa kélidighan padishahlar (16-ayetni körüng). «munasiwetlik ayetler» — «Yer.» 10:46, 36:51, «Weh.» 14:9. □ **16:13** «saxta peyghember» — qozining qiyapitide bolghan diwe (13:11-17). ■ **16:14** 2Tés. 2:9; Weh. 13:13; 17:14; 19:19,20; 20:8. □ **16:15** «mana, **Men oghridek kélimen!**» — «oghrining kélishi» belkim kütülmigen waqitta, tuyuqsiz kélishini körsetse kérek. «mana, **Men oghridek kélimen! Yalingach mangmasliq, nomusi körünmesliki üçün, kiyimlirini ching saqlap, segek turghanlar bextliktur!**» — mushu sözlerni dégüchi Mesih Özi. «munasiwetlik ayetler» — «Yo.» 3:14, «Hosh.» 1:5, 11. ■ **16:15** Mat. 24:43; Luqa 12:39; 1Tés. 5:2; 2Pét. 3:10; Weh. 3:3,18. □ **16:16** «Emdi **napak rohlar padishahlarni... jem qildi**» — grék tilida «Ular ularni... jem qildi». «Harmagéddon» — «Megiddo téghi» dégen menide. Ibraniy tilida toptoghra «Har-Megiddo» déyilidu. ■ **16:17** Weh. 21:6.

güldürmamilar anglandi we dehshetlik bir yer tewresh yüz berdi; insanlar yer yüzide apiride bolghandin béri bunchilik dehshetlik yer tewresh héch bolup baqmighanidi. ■ ¹⁹ Katta sheher üchke bölündi; herqaysi ellerdiki sheherlermu ghulitildi. Shuning bilen katta sheher Babil Xudaning yadigha kéchip uning esheddiy qehrlik sharabi bilen tolghan qedeh uninggha bérildi. □ ■ ²⁰ Barliq arallar özini qachurup ghayib boldi, taghlarmu yoq boldi; ²¹ Insanlarning üstige herbir danisi bir talant éghirliqta kélidighan möldür asmandin yaghdı. Möldür apiti shundaq dehshetlik boldiki, ademler apetning destidin Xudani kupurluq qilip qarghashti. □ ■

17

Chong pahishe ayal «Babil»

¹ Yette chinisi bar yette perishtining biri kélip, manga sözlep:

— Bu yerge kel, nurghun sular üstide olturghan chong pahishe ayalning tartidighan jazasini sanga körsitip qoyay. ² Yer yüzidiki padishahlar uning bilen buzuqluq ötküzdi, yer yüzidikiler uning buzuqluqining sharabidin mest bolushti, — dédi.

■ **16:18** Weh. 4:5; 8:5. □ **16:19** «Katta sheher üchke bölündi» — «Katta sheher» Babildur (14:8, 18:10 qatarliqlarni körüng). ■ **16:19** Yer. 25:15; Weh. 14:8,10; 18:5. □ **16:21** «Insanlarning üstige herbir danisi bir talant éghirliqta kélidighan möldür asmandin yaghdı» — «bir talant» 45 kilo. ■ **16:21** Weh. 11:19; 16:9,11.

³ Shuning bilan u perishte méni Rohning ilkidiki halette bir chölge élip bardı. U yerde yette bashlıq, on münggüzlük, pütün ezayini kupurluq namliri qaplıghan bir toq qızıl diwining üstide olturghan bir ayalni kördüm. □ ■ ⁴ Ayal sösün we toq qızıl kiyim kiygen bolup, altun, qimmetlik yaqut we merwayitlar bilen perdazlan'ghanı. Qolida yirginchlik nomussizliqlar we öz buzuqluqining nijasetliri bilen tolghan bir altun qedeh bar idi. ■

⁵ Péshanisige bir sir — «Katta Babil, pahishilerning we dunyadiki pütkül yirginchlik nomussizliqlarning anisi» dégen nam pütüklük idi. □ ■

⁶ Men ayalning muqeddes bendilerning qéni we Eysagha guwahliq bergüchilerning qéni bilen mest bolghanlıqini kördüm. Uni körüp tolimu teejjüp qilip intayın heyran qaldım. □ ■ ⁷ Perishte manga mundaq dédi: —

«Némige heyran qalding? Ayalning we uni kötürüp turghan yette bashlıq, on münggüzlük diwining sirini sanga éytip bérey. ⁸ Sen körgen diwe bir zamanlarda bar idi, hazir yoq; uzun ötmey tégi

□ **17:3** «Shuning bilan u perishte méni Rohning ilkidiki halette bir chölge élip bardı» — mushu jümlidiki «Roh» yaki öz rohini yaki Muqeddes Rohnimu körsitishi kérek. ■ **17:3** Weh. 13:1; 17:8. ■ **17:4** Weh. 18:16. □ **17:5** «Péshanisige bir sir — «Katta Babil, pahishilerning we dunyadiki pütkül yirginchlik nomussizliqlarning anisi» dégen nam pütüklük idi» — «sir» bolsa Injilda eslide yoshurun, Xuda Öz bendilrige ashkare qilghan bir ajayib heqiqetni körsitidu. ■ **17:5** 2Tés. 2:7. □ **17:6** «Eysagha guwahliq bergüchiler» — yaki «Eysaning guwahchiliri». Birinchi esirning axirqi yilliridin tartip «guwahchi» dégen söz «Xudaning yolida qurban bolghuchi» dégen meninimu bildüretti. Sewebi, nurgunlıghan étiqadchilar guwahliq bérish yolida ölümge mehkum qilinatti. ■ **17:6** Weh. 18:24.

yoq hangdin chiqip, halaketke qarap mangidu. Yer yüzide turuwatqanlar — dunya apiride bolghandin buyan ismliri hayatliq deptirige pütülmigen kishiler diwini körüp intayin heyran qalidu. Chünki u bir zamanlarda bar idi, hazir yoq, lékin yene peyda bolidu. □ ■ ⁹ Mana buni chüshinishke lazim bolghan hékmet: — yette bash bolsa u ayal olturghan yette taghqa, shundaqla yette padishahqa wekillik qilidu. ■ ¹⁰ Bularning beshi yiqilghan, birsi bar, yene biri téxi kelmidi. U kelgende peqet azla waqit turalaydu. ¹¹ Burun bar bolghan, emdi hazir yoq bolghan diwining özi sekkizinchi padishahdur, shundaqla u hem yettisidin biri bolup halaketke qarap mangidu. □ ¹² Sen körgen on münggüz on padishahdur. Ularning padishahliqliri téxi yoq, emdi ulargha diwe bilen bille bir saetlik padishahliq hoquqi bérilidu. □ ■ ¹³ Bu padishahlar bir oy, bir niyette bolup öz qudriti we hoquqlirini diwige bérishidu. ¹⁴ Diwe we padishahlar birliship Qozigha qarshi

□ **17:8** «Sen körgen diwe bir zamanlarda bar idi, hazir yoq; uzun ötmey tégi yoq hangdin chiqip, halaketke qarap mangidu... u bir zamanlarda bar idi, hazir yoq, lékin yene peyda bolidu» — bu sirliq ayet, shundaqla bu babta bésharet qilin'ghan bashqa ishlar üstide «qoshumche söz»imizde toxtilimiz. ■ **17:8** Mis. 32:32; Fil. 4:3; Weh. 13:8. ■ **17:9** Weh. 13:1,18. □ **17:11** «burun bar bolghan, emdi hazir yoq bolghan diwining özi sekkizinchi padishahdur, shundaqla u hem yettisidin biri bolup halaketke qarap mangidu» — biz bu sirliq ayet üstide «qoshumche söz»imizde toxtilimiz, elwette. □ **17:12** «Sen körgen on münggüz on padishahdur. Ularning padishahliqliri téxi yoq, emdi ulargha diwe bilen bille bir saetlik padishahliq hoquqi bérilidu» — «Dan.» 2:39-43, 7:23-26ni körüng. ■ **17:12** Dan. 7:20; Weh. 13:1.

jeng qilidu. Qoza ularning üstidin ghalib kélidu, chünki U reblarning Rebbi, padishahlarning Padishahidur. Uning bilen birge turghanlar bolsa chaqirilghan, tallan'ghan we Uninggha sadiq bolghanlardur».■

15 Perishte manga yene:

— Pahishe ayal üstide olturghan, sen körgen sular bolsa milletler, özara toplashqan nurghun kishiler, eller we her xil tillarda sözlishidighan kishilerdur. □ ■ 16 Sen körgen on münggüz we diwe bu pahishe ayaldin nepretlinidu, uni talantaraj qilip yalingachlap qoyidu, uning göshini yep, özini otta köydüridu. ■ 17 Chünki Xuda Öz sözkamliri emelge ashquche, ashu *on padishahning* könglige Öz iradisini ijra qilip, bir qararda toxtiship padishahliq hoquqini diwige bérish niyitini saldi.

18 Sen körgen ayal yer yüzidiki padishahlar üstidin hökümraniq qilidighan katta sheherdur, — dédi.□ ■

18

■ **17:14** 1Tim. 6:15; Weh. 16:14; 19:16. □ **17:15**

«özara toplashqan nurghun kishiler...» — mushu ibare bolsa belkim axirqi zamanlarda (1) nurghun kishiler ige-chaqisiz sersan yüridighanliqi; yaki (2) nurghun kishiler öz dölti ichide bir-birige uyushup siyasiy meqsette guruhlashqanliqini körsitishi mumkin.

■ **17:15** Yesh. 8:7. ■ **17:16** Weh. 18:8. □ **17:18** «...

yer yüzidiki padishahlar üstidin hökümraniq qilidighan katta sheher...» — «katta sheher» — oqurmenlarning éside bolushi kérekki, u Babilni körsitidu (1-ayet). ■ **17:18** Weh. 16:19.

Babilning gumran bolushi

¹ U ishlardin kéyin men chong hoquqluq yene bir perishtining asmandin chüshüwatqanliqini kördüm. Yer yüzi uning julaliliqidin yorup ketti.

² Perishte yuqiri awaz bilen mundaq warqiridi: — «Ghulidi! Katta sheher Babil ghulidi!

Emdi u jinlarning makani, herbir napak rohlarning solaqxanisi,

Herbir mekruh we yirginchlik qushlarning solaq-changgisi boldi! □ ■

³ Chünki barliq eller uning zina-buzuqluqining sewdaliq sharabidin ichishti;

Yer yuzidiki barliq padishahlar uning bilen buzuqluq ötküzüshti,

Yer yuzidiki sodigerler uning eysh-ishritining elwekchilikidin béyishti».■

⁴ Asmandin yene bir awazni anglidim: —

«I Méning xelqim, uning gunahlirigha shérik bolmasliqinglar üçün,

Hem uning béshigha chüshidighan balayi'apetlerge uchrimasliqinglar üçün, uning ichidin chiqinglar! □ ■

⁵ Chünki uning gunahliri pelekke yetküdek

□ **18:2** «Herbir mekruh we yirginchlik qushlarning solaq-changgisi boldi..» — bezi qedimki köchürmilerde bu sözlardin kéyin: «we herbir haram we yirginchlik haywanning solaq-uwisi boldi» — dégen sözler qoshulidu. «munasiwetlik ayetler» — «Yesh.» 13:19-22, 14:22-23, 21:9, «Yer.» 50:34-40, 51:36-37. ■ **18:2** Yesh. 13:21; 21:9; 34:11,14; Yer. 50:39; 51:8; Weh. 14:8. ■ **18:3** Weh. 14:8; 17:2. □ **18:4** «munasiwetlik ayetler» — «Yesh.» 52:11, «Yer.» 50:8, 51:6-8, 45 qatarliqlar. ■ **18:4** Yar. 19:12; Yesh. 48:20; 52:11; Yer. 51:6,45; 2Kor. 6:17.

döwilinip ketken,

Xuda uning heqqaniyetsizliklarini ésige aldi. □ ■

⁶ U bashqilargha yandurghinidek uning qilghinini özige yandurunglar;

Uning qilmishlirigha muwapiq ikki hesse qoshlap qayturunglar;

U *bashqilargha* ebjesh qilip bergen qedehte uninggha ikki hesse qoyuq ebjesh qilinglar. ■

⁷ U özini qanchilik ulughlighan bolsa,

Qanchilik eysh-ishrette yashighan bolsa,

Uninggha shunchilik qiynilish we derd béringlar;

U könglide: «Men tul emes, belki texte olturghan xanishmen;

Men derd-elemni esla körmeymen» dégini tüpeylidin, □ ■

⁸ Bu wejedin bir kün ichidila uninggha chüshidighan balayi'apetler,

Yeni ölüm, derd-elem we acharchiliq kélidu,

U ot bilen köydürülide;

Chünki uni soraq qilghuchi Perwerdigar Xuda qudretliktur!» ■

⁹ Uning bilen buzuqluq qilghan we uning bilen eysh-ishrette yashighan yer yüzidiki padishahlar

uni örtigen otning is-tüteklirini körgende, uning haligha qarap yigha-zar kötürüshidu. ■ ¹⁰ Ular uning

tartiwatqan azabidin qorqup, yiraqta turup deyduki:

— «Way isit, way isit, i katta sheher!

Ah Babil, küchlük sheher!

□ **18:5** «munasiwetlik ayet» — «Zeb.» 36:5. ■ **18:5** Weh. 16:19.

■ **18:6** Weh. 14:10. □ **18:7** «munasiwetlik ayet» — «Yesh.» 47:8.

■ **18:7** Yesh. 47:8. ■ **18:8** 2Tés. 2:8; Weh. 17:16. ■ **18:9** Weh.

17:2; 18:3,18.

Chünki bir saet ichidila jazaying béshinggha chüshti!»■

11 Yer yüzidiki sodigerlermu uning üstide yighazar qilishidu. Chünki emdi ularning kémidiki yük-mallirini, 12 yeni altun-kümüsh, qimmetlik yaqutlar, ünche-merwayit, nepis libas rext, sösün rext, yipek, toq qizil renglik gezmal, herxil xushbuy turunj yaghachlar, pil chishi buyumliri, eng ésil yaghach, tuch, tömür we mermerlerdin ishlen'gen xilmuxil buyumlar, □ 13 shuningdek qowzaq-darchin, tétitqular, xushbuy, murmekki, mestiki, sharab, zeytun méyi, aq un, bughday, kala, qoy, at, harwa we insanlarning tenliri we janliri dégen mallirini sétiwalidighan kishi yoqtur.□ ■

14 (*I Babil*, jéning mestane bolghan ésil méwiler sendin ketti, Barliq heshemetlik we heywetlik mal-dunyaliring sendin yoqaldi. Ular bularni emdi hergiz tapalmaydu!)□

15 Bu mallarni sétip béyighan sodigerler bolsa sheherning tartiwatqan azabidin qorqup, yiraqta tu-

■ **18:10** Yesh. 21:9; Yer. 51:1; Weh. 14:8. □ **18:12** «toq qizil renglik gezmal» — yaki «toq qizil boyaq». □ **18:13** «insanlarning tenliri we janliri dégen malliri» — «insanlarning tenliri we janliri» dégen ibare belkim qullarning halitini yaki bu baylarning mal-mülkining köp kishilerning janlirining bedilige kelgenlikini körsitishimu mumkin. Qulluq ademlerning tenlirini halak qilipla qalmay, belki ularning jan-hayatining herqandaq ehmiyitidin mehrum qilidu, elwette. ■ **18:13** Ez. 27:13.

□ **18:14** «jéning mestane bolghan ésil méwiler sendin ketti» — «ésil (pishqan) méwiler» mushu yerde belkim köchme menide bolup, herxil ésil nersilerni bildüridu.

rup uning üstide yigha-zar qiliship déyishiduki: —

16 «Way isit, way isit, i katta sheher!

Nepis libas rextlerge, sösün we toq qizil renglik
gezmallargha orilip,

Altun, qimmatlik yaqutlar we ünche-merwayitlar
bilen bézelgensen! ■

17 Bir saet ichidila shunche katta bayliqlar weyran
boldi!»

Barliq kéme xojayinliri, kémidiki barliq yoluchilar,
kémichiler we déngizgha tayinip jan baqidighan-
larning hemmisi yiraqta turup, **18** Uni örtigen ot-
ning is-tüteklerini körüp:

— Bu katta sheherge qaysi sheher teng kélelisun?

— dep peryad kötürüshti. ■ **19** Ular bashlirigha
topa chéchip, peryad kötürüshüp, yigha-zar qili-
ship:

— Way isit, way isit, u katta sheher!

U arqiliq, uning dölitidin, déngizda kémisi barlar
béyighanidi!

Bir saet ichidila weyran boldi bu sheher! —
déyishidu.

20 — «Uning béshigha kelgenlerdin shadlininglar,
Ey ersh, ey muqeddes bendiler, rosullar we
peyghemberler!

Chünki Xuda silerning dewayinglardiki hökümnü
uning üstidin chiqarghan!» ■

21 Andin, küchlük bir perishte tügmen téshigha
oxshash yoghan bir tashni kötürüp, déngizgha
tashlap mundaq dédi: —

■ **18:16** Weh. 17:4. ■ **18:18** Yesh. 34:10; Weh. 13:4; 18:9.

■ **18:20** Weh. 19:2.

«Mana shundaq shiddet bilen,
Katta sheher Babil ghulitilidu,
U qaytidin körünmeydu! □ ■

²² Chiltarchilarning, sazchilarning,
Neychiler we sunaychilarning awazi séningde qay-
tidin hergiz anglanmaydu,
Herxil hünerni qilidighan hünerven séningde qay-
tidin hergiz tépilmaydu,
Tügmenningmu awazi séningde qaytidin hergiz
anglanmaydu, □ ■

²³ Hetta chiraghning yoruqi séningde qaytidin her-
giz yorumaydu,
Toy boluwatqan yigit-qizning awazi séningde qay-
tidin hergiz anglanmaydu;
Chünki séning sodigerliring yer yüzidiki erbablar
bolup chiqti,
Barliq eller séning séhir-epsunliringgha aldandi;■
²⁴ Peyghemberlarning, muqeddes bendilarning
tökülgen qanliri,
Shundaqla yer yüzide barliq qirghin bolghanlarn-
ing qanlirimu uningda tépildi».■

19

Ershtiki hemdusanalar

¹ Bu ishlardin kéyin, ershte zor bir top ademlern-
ing warqirashliridek bir awazni anglidim. Ular:

□ **18:21** «munasiwetlik **ayetler**» — «Mis.» 5:15, «Yer.» 51:-63-64.

■ **18:21** Yer. 51:64. □ **18:22** «munasiwetlik **ayetler**» — «Yesh.»
24:8-9, «Yer.» 7:34, 16:9-10, 25:10, «Ez.» 26:13. ■ **18:22** Yer. 25:10;
Ez. 26:13. ■ **18:23** Yer. 7:34; 16:9; 25:10. ■ **18:24** Weh. 17:6.

— Hemdusana! Nijat, shan-sherep we qudret Xudayimizgha mensuptur!□

² Chünki Uning hökümliri heq we adildur; U yer yüzini öz buzuqluqi bilen buzghan chong pahishining üstidin höküm chiqirip, Öz qul-xizmetkarlirining qénining intiqamini uningdin aldi, — déyishetti.□ ■

³ Ular ikkinchi qétim: — «Hemdusana!» déyishti. Uningdin chiqqan is-tütekler ebedil'ebedgiche purqiraydu!□ ■ ⁴ Yigirme töt aqsaqal we töt hayat mexluq yerge yiqilip: — «Amin! Hemdusana!» dep, textte olturghan Xudagha sejde qilishti.

Qozining toy ziyapiti

⁵ Andin texttin kötürülgen bir awaz mundaq dédi:

—
«Ey uning barliq qul-xizmetkarliri,
Uningdin qorqidighan kattilar bolsun, töwenler bolsun,
Hemminglar Xudayimizni medhiyilenglar!»

□ **19:1** «Hemdusana» — grék til we ibraney tilida «Xalléluyah!» dégen söz bilen ipadiliniidu. Menisi ««Yah»qa medhiye bolghay!». Oqurmenlarning éside barki, «Yah» «Yahweh» (Perwerdigar)ning qisqartilghan sheklidir. □ **19:2** «**Öz qul-xizmetkarlirining qénining intiqamini uningdin aldi**» — grék tilida «Öz qul-xizmetkarlirining qénining intiqamini uning qolidin aldi». «munasiwetlik **ayetler**» — «Zeb.» 19:9, «Qan.» 32:43. ■ **19:2** Qan. 32:43; Weh. 15:3; 16:7; 18:20. □ **19:3** «munasiwetlik **ayetler**» — «Yesh.» 34:10. ■ **19:3** Yesh. 34:10; Weh. 14:11; 18:18.

⁶ Andin zor bir top ademlarning awazigha, nurghun sularning sharqirishigha, qattiq güldürmamlarning güdürlishige oxshash bir awazning mundaq dégenlikini anglidim: —

«Hemdusana! Hemmige Qadir Perwerdigar Xudaymiz seltenet qildi!»■

⁷ Shadlinayli, tentene qilayli we uni medhiyilep ulughlayli!

Chünki Qozining toy-merike küni yétip keldi, Qiz özini teyyar qildi!»■

⁸ Qizgha kiyish üçün pakiz, parqirap turidighan nepis libas bérildi (nepis libas bolsa muqeddes bendilerning heqqaniy emelliridur).

⁹ Andin, *perishte* manga:

— Munu sözlerni xatiriliwal: —

«Qozining toy ziyapitige chaqirilghanlar bextlik-tur!» — dédi.

U manga yene: — Bular Xudaning heqiqiy sözliridur, — dédi.□ ■

¹⁰ Men uninggha sejde qilghili ayighigha yiqildim. Lékin u:

— Hergiz undaq qilma! Menmu Xudaning sen we Eysagha guwahliq bergüchi qérindashliring bilen oxshash qul-xizmetkarmen. Xudaghila ibadet qil! Chünki wehiy-bésharetning roh-mahiyiti bolsa

■ 19:6 Weh. 11:17. ■ 19:7 Mat. 22:2; Luqa 14:16.

□ 19:9 «Andin, **perishte manga...dédi**» — grék tilida «Andin, u manga...dédi» déyilidu. Sözligüchi choqum perishte bolidu; 10-ayetni körüng. ■ 19:9 Weh. 21:5.

Eysa heqqide guwahliq bérishdur, — dédi. □ ■

Aq atqa Min'güchi

¹¹ Andin kördümki, asman échildi we mana, bir aq at turatti; üstige min'güchining bolsa nami «Sadiq» we «Heqiqiy» bolup, U heqqaniylik bilen höküm chiqiridu we jeng qilidu. ■ ¹² Uning közliri ot yalqunigha oxshaytti, béshida nurghun taji bolup, ténide Özidin bashqa héchkim bilmeydighan bir nam pütüklük idi. ■ ¹³ U uchisigha qan'gha milen'gen bir ton kiygenidi, Uning nami «Xudaning Kalami» dep atilidu. ■ ¹⁴ Uning keynidin egiship kéliwatqan ershtiki qoshunlar bolsa, aq atlarga min'gen, ap'aq, pak nepis kanap libas bilen kiydürülgenidi. ■ ¹⁵ Uning aghzidin ötkür bir qilich chiqip turatti; U buning bilen barliq ellerni uridu; U ularni tömür kaltek bilen padichidek baqidu; U Hemmige Qadir Xudaning dehshetlik ghezipping «sharab kölchiki»ning cheyligüchisidur. □ ■

□ **19:10** «Eysagha guwahliq bergüchi qérindashliring...» — grék tilida «Eysaning guwahliqini tutqane qérindashliring...». «wehiy-bésharetning roh-mahiyiti bolsa Eysa heqqide guwahliq bérishdur» — bu, intayin muhim bir prinsiptur. Démek, pütkül Tewrat-Injildiki wehiy-bésharetler we Xudaning gahi waqitlarda ulardin bashqa jamaetlerde yürgüzgen wehiy-bésharetlarning méghizi we jewhiri bolsa «Eysa heqqide guwahliq (bérish)»tur. Melum bir «wehiy-bésharet»te shundaq amil yaki netije bolmisa, uning heqiqiy bir «wehiy-bésharet» ikenlikidin gumanlinishigha toghra kélidu. ■ **19:10** Ros. 10:26; 14:14; Weh. 22:9. ■ **19:11** Weh. 6:2. ■ **19:12** Weh. 1:14. ■ **19:13** Yesh. 63:1; Yuh. 1:1. ■ **19:14** Mat. 28:3; Weh. 4:4; 7:9. □ **19:15** «munasiwetlik ayetler» — «Yesh.» 63-bab. ■ **19:15** Zeb. 2:9; Yesh. 63:3; Weh. 2:16,27; 14:19,20; 19:21.

16 Uning toni we yotisi üstige «Padishahlarning Padishahi we reblarning Rebbi» dégen nam yézilghanidi.■

17 Andin men quyashning ichide turghan bir perishtini kördüm. U asmanning otturisida uchuwatqan barliq qushlarga yuqiri awaz bilen: —Kélinglar, Xudaning katta ziyapitige yighilinglar! ■ 18 Padishahlarning, serdarlarning we palwanlarning, atlarning we ulargha min'genlarning, shundaqla barliq et igilirining, qullarning hem hörlarning, kattilarning hem töwenlarning göshlirini yenglar! — dédi.□

19 Shuning bilen men diwe, yer yüzidiki padishahlar we ularning qoshunlirining atqa Min'güchi hem Uning qoshuni bilen jeng qilish üçün toplan'ghanliqini kördüm. 20 Emdi diwe we uninggha wakaliten möjizilik alametlerni körsetken saxta peyghemberning her ikkisi tutuwélindi (saxta peyghember shu alametler bilen diwining tamghisini qobul qilghan hemde uning but-heykilige choqun'ghanlarni azdurup yürgenidi). Ular ikkisi günggürt yéniwatqan ot kölige tirik tashlandi. ■ 21 Qalghini bolsa atqa Min'güchining aghzidin chiqqan qilich bilen qirildi. Barliq pütün uchar-qanatlar bularning göshi bilen yep toyundi.

■ 19:16 1Tim. 6:15; Weh. 17:14. ■ 19:17 Yer. 12:9; Ez. 39:17.

□ 19:18 «palwanlarning..» — yaki «qudretliklarning...». ■ 19:20 Qan. 13:2; Dan. 7:11; Mat. 24:24; Weh. 13:12,13,15,16; 16:14; 20:10.

20

Masihning yer yuzidiki ming yilliq selteniti

¹ Uningdin keyin, qolida tegi yoq hangning achquchi we yoghan zenjir tutqan bir perishtining asmandin chushuwatqanligini kordum. ■ ² Perishte ejdhani, yeni Iblis yaki Sheytan deyilidighan heliqi qedimiy yilanni tutup, ming yilliq zenjirlep qoydi. ■ ³ Uning ming yil toshquche ellerni azdurmasliqi uchun, uni tegi yoq hanggha tashlap hangning aghzini etip pechetliwetti. Bu waqitlardin keyin, u waqtinche qoyup berilishi muqerrer. ■

⁴ Andin men textlerni we ularda olturghanlarni kordum. Ulargha hokum qilish hoquqi berilgenidi. Men yene, Eysagha bergen guwahliqi wejedin we Xudaning soz-kalami wejedin kallisi elin'ghanlarning janlirimum kordum. Ular diwige we uning but-heykilige choqunmighan, uning tamghisi peshanisige we qoligha urulmighanlar idi. Ular tirilip, Mesih bilen birlikte ming yil hokum surdi □ ■ ⁵ (olgenlarning qalghanliri ming yil toshmighuche tirilmeydu). Bu deslepki tirilish idi.

⁶ Deslepki tirilishtin nesuwe bolghanlar bextlik we muqeddestur; ikkinchi olumning bularni ilkige elish hoquqi yoqtur. Ular Xudaning we Mesihning kahinliri bolidu we Uning bilen birlikte ming yil hokum suridu. ■

■ **20:1** Weh. 1:18. ■ **20:2** 2Pét. 2:4; Weh. 12:9. ■ **20:3** Weh. 16:14,16; 20:8. □ **20:4** «munasiwetlik ayetler» — «Zeb.» 149:4-9, «1Kor.» 6:2-3. ■ **20:4** Weh. 6:9,11; 13:12,15,16. ■ **20:6** Yesh. 61:6; 1Pét. 2:9; Weh. 1:6; 5:10.

Sheytanning axirqi meghlubiyiti

⁷ Ming yil toshqanda, Sheytan zindandin boshitilip, ⁸ yer yüzining töt bulungidiki ellerni, yeni Gog we Magogni azdurush we ularni jeng qilishqa bir yerge toplashqa chiqidu. Toplan'ghanlarning sani déngiz sahilidiki qumdek sanaqsiz bolidu. □ ■ ⁹ Ular yer yüzidiki keng tüzlenglikke chiqip, muqeddes bendilerning bargahini, yeni Xuda söyidighan sheherni muhasirige alidu. Lékin asmandin ot yéghip, ularni yutuwétidu. □ ¹⁰ Ular azdurghan Iblis bolsa diwe bilen saxta peyghember köyüwatqan ot we günggürt kölige tashlinip, u yerde kéche-kündüz ebedil'ebedgiche qiynilidu. ■

Chong aq text — axirqi höküm

¹¹ Uningdin kéyin, chong bir aq text we uningda Olturghuchini kördüm. Asman bilen zémin Uning yüzidin özini qachurup, ular turghan jay her-

□ **20:8** «... yer yüzining töt bulungidiki ellerni, yeni Gog we Magogni azdurush we ularni jeng qilishqa bir yerge toplashqa chiqidu» — «Gog we Magog» toghruluq: Gog belkim «Magog»ning béshi bolushi mumkin («Ez.» 38:2-3ni körüng). Shubhisizki, uyghur tilidiki «yejüj-mejüj» dégen isim ibraniiy tilidiki bu isimlardin chiqqanidi; lékin «Gog we Magog» yalmawuzdek birxil mexluq emes, belki türlük ellerni körsitidu. «Ez.» 38:1-39:29de, Xudaning «Gog we Magog» bilen bolghan urushi bésharet qilin'ghan. Biraq bizningche u urush «dehshetlik azab-oqubet» bilen baghliq bolidu; ming yilning axirida bolidighan, mushu ayetlerde ayan qilin'ghan «axirqi urush» uninggha oxshaydighan bolushi mumkin bolsimu, u emes. ■ **20:8** Ez. 38:2; 39:1; Weh. 16:14. □ **20:9** «Ular yer yüzidiki keng tüzlenglikke chiqip...» — yaki «ular zémin (démek Qanaan, Pelestin)diki keng tüzlenglikke chiqip...» yaki «ular pütün yer yüzini kézip...». ■ **20:10** Dan. 7:11; Weh. 14:10; 19:20.

giz tépilmaydu. ¹² Men yene katta bolsun, yaki tōwen bolsun, ölgenlarning hemmisining textning aldida turghanliqini kördüm. Kitablar échildi; andin yene bir kitab — «Hayatliq deptiri» dep atalghan kitab échildi. Ölgenlerge kitablarda xatirilen'gini boyiche öz emeliyitige qarap höküm qilindi. ■ ¹³ Déngiz özide ölgenlarni tapshurup berdi, ölüm we tehtisaramu özliridiki ölgenlarni tapshurup bérishdi. Herkimning üstige öz emeliyitige qarap höküm qilindi. ¹⁴ Andin ölüm we tehtisara ot kölige tashlandi. Mana ikkinchi ölüm — ot kölidir. ¹⁵ Kimning ismining «Hayatliq deptiri»de yézilmighanliqi bayqalsa, ot kölige tashlandi.

21

Yéngi asman, yéngi zémin

¹ Andin, yéngi asman we yéngi zéminni kördüm; chünki burunqi asman we zémin ötüp ketkenidi, déngizmu mewjut bolmidi. ■ ² Muqeddes sheharning, yeni Xudadin chiqqan, xuddi öz yigitige toy perdazlirini qilip hazirlan'ghan qizdek yéngi Yérusalémning ershtin chüshüwatqanliqini kördüm. ■ ³ Ershtin yuqiri kötürülgen bir awazning mundaq dégenlikini anglidim: «Mana, Xudaning makani insanlarning arisididir; U ular bilen bille makanli-ship turidu, ular Uning xelqi bolidu. Xuda Özimu

■ **20:12** Mis. 32:32; Zeb. 62:12; 69:28; Yer. 17:10; 32:19; Mat. 16:27; Rim. 2:6; 14:12; 2Kor. 5:10; Gal. 6:5; Fil. 4:3; Weh. 2:23; 3:5.

■ **21:1** Yesh. 65:17; 66:22; 2Pét. 3:13. ■ **21:2** Weh. 3:12; 21:10.

ular bilan bille turup, ularning Xudasi bolidu. □ ■

⁴ U ularning közliridiki her tamche yashni sürtidu; emdi ölüm esla bolmaydu, ne matem, ne yigha-zar, ne qayghu-elem bolmaydu, chünki burunqi ishlar ötüp ketti». □ ■

⁵ Textte Olturghuchi:

— Mana, hemmini yéngi qilimen! — dédi. U manga yene:

Bularni xatiriliwal! Chünki bu sözler heqiqiy we ishenchliktur, — dédi. ■ ⁶ U yene manga mundaq dédi: —

«Ish tamam boldi! Men «Alfa» we «Oméga»durmen, Muqeddime we Xatime Özümdurmen. Ussighan herkinge hayatliq süyining buliqidin heqsiz bérimen. □ ■

⁷ Ghelibe qilghuchi herkim bulargha mirasxorluq qilidu; Men uning Xudasi bolimen, umu Méning oghlum bolidu. ■ ⁸ Lékin qorqunchaqlar, étiqadsizlar, yirginchlikler, qatillar, buzuqluq qilghuchilar, séhirgerler, butperesler we barliq yalghanchilargha bolsa, ularning qismiti ot bilan günggürt yénip turuwatqan köldur — bu bolsa ikkinchi ölümdur». ■

□ **21:3** «Ershtin yuqiri kötürülgen bir awaz» — bezi kona köchürülmilerde: «texttin yuqiri kötürülgen bir awaz» déyilidu. «munasiwetlik ayetler» — «Yesh.» 7:14, «Yer.» 24:7, 31:33, «Zek.» 8:8.

■ **21:3** Ez. 43:7. □ **21:4** «munasiwetlik ayet» — «Yesh.» 25:8.

■ **21:4** Yesh. 25:8; Weh. 7:17. ■ **21:5** Yesh. 43:19; 2Kor. 5:17;

Weh. 4:2; 19:9; 20:11. □ **21:6** «Men «Alfa» we «Oméga»durmen»

— grék tilida «Alfa» birinchi herp, «Oméga» axirqi herptur — démek, Xuda bash we axirdur. ■ **21:6** Yesh. 41:4; 44:6; 55:1; Weh. 1:8;

16:17; 22:13. ■ **21:7** Zek. 8:8; Ibr. 8:10. ■ **21:8** Weh. 20:14,15;

22:15.

Yéngi Yérusalém

⁹ Axirqi yette balayi'apet bilen tolghan yette chinini tutqan yette perishtidin biri kélip, manga sözlep:

— Kel! Sanga Qozining jorisi bolidighan qizni körsitip qoyay, — dédi.■

¹⁰ Andin u méni Rohning ilkide bolghan halda yoghan we égiz bir taghqa élip qoydi. U yerdin manga Xudadin chiqqan muqeddes sheher Yérusalémning ershtin chüshüwatqanliqini körsetti.

□ ■ ¹¹ Uningda Xudaning shan-sheripi bar idi, uning julasi intayin qimmatlik göherning, yéshil yaquttek yaltirighan xrustalning julasigha oxshaytti. ¹² Uning chong hem égiz sépili bar idi; sépilning on ikki derwazisi bolup, derwazilarda on ikki perishte turatti. Herbir derwazining üstige Israillarning on ikki qebilisidin birining ismi yézilghanidi. ¹³ Meshriq teripide üç derwaza, shimal teripide üç derwaza, jenub teripide üç derwaza we meghrip teripide üç derwaza bar idi. ¹⁴ Sheherning sépilining on ikki ul téshi bolup, ularning üstige on ikki isim, yeni Qozining rosulining isimliri pütüklüktur.□ ■

¹⁵ Manga söz qilghan perishtining qolida sheherni, uning derwaziliri we uning sépilini ölcheydighan altun qomush ölchigüch hasa bar idi. ■ ¹⁶ Sheher töt chasa bolup, uzunluqi bilen

■ **21:9** Weh. 15:6, 7. □ **21:10** «Andin u méni Rohning ilkide bolghan halda yoghan we égiz bir taghqa élip qoydi» — «Roh» mushu yerde Xudaning Muqeddes Rohini körsitidu. ■ **21:10** Ibr. 12:22; Weh. 1:10; 21:2. □ **21:14** «munasiwetlik ayetler» — «Ez.» 48:31-34. ■ **21:14** Ef. 2:20. ■ **21:15** Ez. 40:3; Zek. 1:18.

kengliki oxshash idi. Perishte sheherni hasa bilen ölçidi — on ikki ming stadiyon keldi (uzunluqi, kengliki we égizliki tengdur). □ 17 U sépilnimu ölçidi. Sépilning *qélinliqi* insanlarning ölchem birliki boyiche, yeni shu perishtining ölchimi boyiche bir yüz qiriq töt jeynek keldi. □ 18 Sépilning quruluşi bolsa yéshil yaquttin, sheher eynektek süzük sap altundin bina qilin'ghanidi. 19 Sheher sépilining ulliri herxil qimmatlik yaqutlar bilen bézelgenidi. Birinchi ul tash yéshil yaqut, ikkinchisi kök yaqut, üçinchisi héqiq, tötinchisi zumret, 20 beshinchisi qizil héqiq, altinchisi qizil qashtash, yettinchisi sériq kwarts, sekkizinchisi sus yéshil yaqut, toqquzinchisi topaz, oninchisi yéshil kwarts, on birinchisi sösün yaqut we on ikkinchisi piroza idi. □ 21 On ikki derwaza on ikki merwayit idi, démek derwazilarning herbiri birdin merwayittin yasalghanidi. Sheherning ghol yoli eynektek süzük sap altundin idi.

22 Sheherde héchqandaq ibadetxana körmidim, chünki Hemmige Qadir Perwerdigar Xuda we Qoza uning ibadetxanisidir. 23 Sheherning yorutulushi üçhün quyashqa yaki aygha

□ 21:16 «on ikki ming stadiyon» — bir stadiyon 185 métr bolup, bu 2200 kilométrdur. □ 21:17 «sépilning *qélinliqi* insanlarning ölchem **birliki boyiche, yeni shu perishtining ölchimi boyiche bir yüz qiriq töt jeynek keldi**» — «jeynek» bolsa (yaki «gez») jeynektin qolining uchighiche bolghan ariliq, yeni yérim métr; démek, sépilning *qélinliqi* 65 métrche idi. □ 21:20 «**qizil héqiq**» — yaki «sardoniks». «**qizil qashtash**» — yaki «sardius», yaki «parqiraq qizil qashtéshi». «**sériq kwarts**» — yaki «xrizolit», «péridot». «**sus yéshil yaqut**» — yaki «béril». «**topaz**» — «topaz» bolsa sériq renglik bir yaqut. «**yéshil kwarts**» — yaki «xrizopras». «**piroza**» — yaki «amétist».

mohtaj emes, chünki Xudaning shan-sheripi uni yorutqanidi, uning chirighi bolsa Qozidur. ■ ²⁴ Eller sheherdiki yoruqluqta yürüdü; yer yüzidiki padishahlar shanushewkitini uning ichige élip kélidu. □ ■ ²⁵ Uning derwaziliri kündüzde hergiz taqalmaydu (emeliyette u yerde kéche zadi bolmaydu). ■ ²⁶ Herqaysi ellerning shanushewkiti we hörmét-izziti uning ichige élip kélinidu. □ ■ ²⁷ Herqandaq haram nerse we herqandaq yirginchlik ishlarni qilghuchi yaki yalghanchiliq qilghuchi uninggha kirelmeydu; peqet nami Qozining hayatliq deptiride yézilghanlarla kireleydu. ■

22

¹ Andin *perishte* manga xrustaldek parqiraq hayatliq süyi éqiwatqan deryani körsetti. Derya Xudaning we Qozining textidin chiqqan bolup, □ ■ ² sheherning ghol yolining otturisida éqiwatqanidi. Deryaning bu teripide we u teripidimu on ikki xil méwe bérédighan, her ayda méwileydighan hayatliq derixi bar idi; derexning yopurmaqliri ellern-

■ **21:23** Yesh. 60:19; Zek. 14:7. □ **21:24** «munasiwetlik **ayetler**» — «Yesh.» 60:19-20, «Zek.» 8:22. ■ **21:24** Yesh. 60:3. ■ **21:25** Yesh. 60:11; Weh. 22:5. □ **21:26** «munasiwetlik **ayetler**» — «Yesh.» 60:5-7, «Hag.» 2:7. ■ **21:27** Mis. 32:32; Zeb. 69:28; Fil. 4:3; Weh. 3:5; 20:12. □ **22:1** «munasiwetlik **ayetler**» — «Zeb.» 36:38, 46:4, «Ez.» 47:1-9, «Zek.» 14:8. ■ **22:1** Ez. 47:1; Zek. 14:8.

ing shipasi üçhün idi. □ ■ ³ Lenet dégen emdi bolmaydu; Xudaning we Qozining texti sheherning ichide bolup, Uning qul-xizmetkarliri Uning xizmet-ibaditide bolidu. ⁴ Ular Uning jamalini köridu; Uning nami ularning péshanilirige pütüklük bolidu. ■ ⁵ U yerde esla kéche bolmaydu, ne chiragh nurigha, ne quyash nurigha mohtaj bolmaydu. Chünki Perwerdigar Xuda ularning üstide yoridu, ular ebedil'ebedgiche höküm süridu. ■

Axirqi agah-guwah

⁶ Perishte manga:

— Bu sözler heqiqiy we ishenchliktur; peyghemberlarning rohlirining Reb Xudasi yéqin kelgüside yüz bérishi muqerrer bolghan ishlarni Öz qul-xizmetkarlirigha körsitish üçhün, perishtisini ewetti, — dédi. □ ■

⁷ («Mana, pat yéqinda kélimen! Bu kitabtiki

□ **22:2** «on ikki xil méwe béridighan, her ayda méwileydighan hayatliq derixi» — yaki «on ikki qétim méwige kiridighan, her ayda méwileydighan hayatliq derixi». ■ **22:2** Weh. 2:7. ■ **22:4** Weh. 3:12. ■ **22:5** Yesh. 60:19; Zek. 14:7; Weh. 21:23. □ **22:6** «yéqin kelgüside yüz bérishi muqerrer bolghan ishlar» — yaki «tuyuqsiz yüz bérishi muqerrer bolghan ishlar». «bu sözler heqiqiy we ishenchliktur» — bu sözler 19:9 we 21:5dimu tépilidu, shu yerde aldinqi ishlarni (21:1-5) testiqlash üçhün éytilghan. Emma mushu yerde, shübhisizki, pütkül kitabning mezmunini yaki hette yaki pütkül Injilning mezmunini yaki pütkül Tewrat-Injilning mezmunini körsitishimu mumkin. «peyghemberlarning rohlirining Reb Xudasi» — mushu yerde Reb Eysani körsetse kérek (1:1ni körüng). ■ **22:6** Weh. 1:1; 19:9; 21:5.

bésharetning sözlirini tutquchi kishi bextlik-tur!»)□ ■

⁸ Bularni anglighuchi we körgüchi men Yuhanna-men. Bu ishlarni anglighinimda we körginimde, bularni manga körsetken perishtige sejde qilghili ayighi aldigha yiqildim. ⁹ Lékin u manga:

— Hergiz undaq qilma! Menmu Xudaning sen we qérindashliring bolghan peyghemberler bilen oxshash qul-xizmetkarimen. Xudaghila ibadet qil! — dédi.■

¹⁰ U manga yene:

— Bu kitabtiki bésharetning sözlirini péchetlime; chünki bularning waqti yéqin keldi. □ ■

¹¹ Qebihlik qilghuchi kishi qebihlikni qiliwersun; peskesh kishi bolsa peskeshlikte turiwersun; heqqaniy kishi bolsa heqqaniyliqini yürgüziwersun; pak-muqeddes kishi bolsa pak-muqeddeslikte turiwersun, — dédi.

Eysa Mesih biwasite Yuhannagha sözleydu

¹² «Mana, pat yéqinda kélimen! Herkimning emeliy-itige qarap béridighinimni Özüm bilen bille élip kélimen.□ ■ ¹³ Men «Alfa» we «Oméga», Birinchi we

□ **22:7** «Mana, pat yéqinda kélimen! Bu kitabtiki bésharetning sözlirini tutquchi kishi bextliktur!» — bu sözler Reb Eysaning elwette. ■ **22:7** Weh. 1:3. ■ **22:9** Ros. 10:26; 14:14; Weh. 19:10. □ **22:10** «Bu kitabtiki bésharetning sözlirini péchetlime» — menisi belkim, oqurmenlerge ochuq bolsun, mexpiy bolmisun. ■ **22:10** Dan. 8:26; 12:4; Weh. 1:3. □ **22:12** «munasiwetlik ayetler» — «Yesh.» 40:10, 62:11. ■ **22:12** Zeb. 62:12; Yer. 17:10; 32:19; Mat. 16:27; Rim. 2:6; 14:12; 1Kor. 3:8; 2Kor. 5:10; Gal. 6:5; Weh. 2:23.

Axirqi, Muqeddime we Xatime Özümdurmen». □ ■

14 Hayatliq derixining méwisidin nésip bolush we derwaziliridin sheherge kirishke muyesser bolush üçün tonlirini yughanlar bextliktur!

15 Sheherning sirtidikiler — itlar, séhirgerler, buzuqluq qilghuchilar, qatillar, butperesler, yalghanchiliqqa xushtar bolghanlar we emel qilghuchilardur. ■

16 «Menki Eysa jamaetlerni dep silerge bu ishlarning guwahliqini yetküzüş üçün perishtemni ewettim. Dawutning Yiltizi hem Nesli, Parlaq Tang Yultuzidurmen!» ■

17 Roh we toyi bolidighan qiz: «Kel!» deydu.

Anglighuchi: «Kel!» désun.

Ussighuchi herkim kelsun, xalighan herkim hayatliq süyidin heqsiz ichsun. □ ■

Xatime

18 Menki bu kitabtiki bésharetning sözlirini anglighanlarga guwahliq bérip agahlandurimenki: kindikim bu sözlerge birnémini qoshsa, Xuda uninggha bu kitabta yézilghan balayi'apetlerni

□ **22:13** «Men «Alfa» we «Oméga»...» — grék tilida «alfa» birinchi herp, «oméga» axirqi herptur. Démek, Eysa Mesih bash we axirdur.

■ **22:13** Yesh. 41:4; 44:6; 48:12; Weh. 1:8; 21:6. ■ **22:15** 1Kor. 6:10; Ef. 5:5; Kol. 3:5, 6. ■ **22:16** Yesh. 11:10; Rim. 15:12; 2Pét. 1:19; Weh. 1:1; 5:5. □ **22:17** «Roh we toyi bolidighan qiz: «Kel!» deydu» — «Roh» — Muqeddés Rohtur. «Toy bolidighan qiz» degenlik jamaetni körsitidu. 19-bab 7-, 8-ayetlerge qaralsun.

■ **22:17** Yesh. 55:1; Yuh. 7:37.

qoshidu. □ 19 Kimdikim bu bésharetlik kitabning sözliridin birer sözni élip tashlisa, Xudamu uningdin bu kitabta yézilghan hayatliq derixidin we muqeddes sheherdin bolidighan nésiwisini élip tashlaydu. ■

20 — Mana, bulargha agah-guwah Bergüchi bolsa mundaq deydu:

— «Shundaq, pat yéqinda kélimen!»

— «Amin! Kel, ya Reb Eysa!»

21 Reb Eysa Mesihning méhir-shepqiti barliq muqeddes bendiler bilen bille bolghay, amin!

□ 22:18 «Menki bu kitabtiki bésharetning sözlirini anglighanlarga guwahliq bérip agahlandurimenki» — «Menki» dégen söz bezi alimlar, 18-19-ayettiki sözlerni rosul Yuhannaningki dep qaraydu. Biraq Yuhanna özini biwasite körsetmigechke (1:9ni körüng), shundaqla 20-ayette Reb Özi éniq körsitilgechke biz sözlerni Rebningki, dégen pikirge mayilmiz. ■ 22:19 Qan. 4:2; 12:32; Pend. 30:6; Weh. 13:8; 17:8.

Muqeddes Kalam (latin yéziq)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Latin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5